

EU og Internationalt
Den 14. januar 2020
MFVM 004

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår i 2020
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
side 3

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse overgangsbestemmelser til støtte fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Landbrugsgarantifond (EUFL) i år 2021 og om ændring af forordninger (EU) 228/2013, (EU) nr. 229/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ressourcer og deres fordeling for året 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306 / 2013 og (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår deres ressourcer og anvendelse i år 2021
- *Udvekslings af synspunkter*
KOM (2019) 581
side 5

3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om den europæiske grønne pagt
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM (2019)640
side 11

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på generel indstilling.*
KOM (2018)392
side 33

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på generel indstilling.*
KOM (2018)393

side 63

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på generel indstilling.*
KOM (2018)394

side 75

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 27. januar 2020

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår i 2020 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Blandt det kroatiske formandskabs hovedprioriteter i forhold til landbrug er forhandlingerne om reformen af den fælles landbrugspolitik, overgangsbestemmelser mellem den nuværende og den kommende landbrugspolitik samt den nye Europæiske Grønne Pagt. På fiskeriområdet ventes formandskabet at fokusere på de videre forhandlinger af forslaget om den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) og revision af EU's fiskerikontrolsystem. Derudover forventes der fokus på forebyggelse af antibiotikaresistens samt bioøkonomi. Arbejdsprogrammet er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på en præsentation.

Baggrund

Kroatien overtog den 1. januar 2020 formandskabet for Rådet. Kroatien indgår i trio-formandskab med Rumænien (første halvår 2019), Finland (andet halvår 2019) og Kroatien (første halvår 2020).

Formandskabets arbejdsprogram er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på præsentation.

Formål og indhold

Landbrug

Som hovedprioritet forventes det kroatiske formandskab at have fokus på reformen af den fælles landbrugspolitik og landbrugsbudgettet efter 2020. Formandskabet forventes således at fortsætte drøftelserne om modernisering og forenkling af den fælles landbrugspolitik. Derudover ventes forhandlinger om overgangsbestemmelser mellem den nuværende og kommende landbrugspolitik. Desuden ventes formandskabet at lægge op til drøftelse af landbrugsaspekterne af den Europæiske Grønne Pagt. I det kroatiske formandskabsprogram nævnes modernisering af landbrug og landdistrikter som et led i at skabe øget europæisk konkurrenceevne. Desuden omtales fokus på at skabe bedre muligheder for unge mennesker, særligt i landdistrikter. Som vanligt ventes formandskabet at afholde rådsmødedrøftelser om markedssituationen for landbrugsvarer samt landbrug og international handel. Endelig planlægger det kroatiske formandskab en konference om bioøkonomi i maj 2020.

Fødevarer, planter og dyresundhed

På fødevarerområdet er der indtil videre begrænset kendskab til formandskabets prioriteter. Dog forventes formandskabet at have fokus på forebyggelse af antibiotikaresistens, hvor formandskabet planlægger at vedtage rådskonklusioner. Derudover ventes fokus på Kommissionens kommende jordtilbudsstrategi for bæredygtige fødevarer.

Fiskeri

Det forventes, at det kroatiske formandskab på fiskeriområdet vil fokusere på arbejdet med Brexit og forhandlingerne med Storbritannien om en ny fiskeriaftale.

I forhold til lovgivningsarbejdet forventes formandskabet i forhold til den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) 2021-2027 at arbejde for at opnå enighed med Europa-Parlamentet. Her-til kommer, at det kroatiske formandskab vil arbejde med forslaget om revisionen af EU's fiskerikon-trolsystem, hvor formandskabet vil søge at nå til enighed i slutningen af perioden om en (delvis) gene-rel indstilling. Desuden nævner det kroatiske formandskabsprogram småskala-fiskeri som en prioritet for at sikre bærdygtige kystsamfund, ligesom havmiljø og kystsamfund skal beskyttes mod forurening.

Formandskabets arbejdsprogram er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. ja-nuar 2020 med henblik på præsentation.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets program forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til de enkelte forslags konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri) og Den Nationale Komité for Landbrugsdyr.

Danmarks Fiskeriforenings Producent Organisation (DFPO) tager formandskabets arbejdsprogram til efterretning. DFPO finder, at det er vigtigt at prioritere arbejdet med Brexit og forhandlingerne med Storbritannien om en ny fiskeriaftale. En aftale, som bør forhandles inden for rammerne af en samlet handelsaftale med Storbritannien og inden 30. juni 2020.

DFPO noterer sig, at formandskabet også vil prioritere arbejdet med revision af forordningen om fi-skerikontrol. Dette er vigtigt arbejde. Ifølge foreningen skal vi have regler for kontrol af fiskeriet, som giver mening og er kontrollerbare, og derfor skal der bruges den nødvendige tid på at få revideret kon-trolreglerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabsprogrammet til efterretning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil tage formandskabets prioriteter til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse overgangsbestemmelser til støtte fra den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Landbrugsgarantifond (EUFL) i år 2021 og om ændring af forordninger (EU) 228/2013, (EU) nr. 229/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ressourcer og deres fordeling for året 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306 / 2013 og (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår deres ressourcer og anvendelse i år 2021
KOM (2019) 581

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. januar 2020.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har den 31. oktober 2019 fremsat forslag til overgangsforanstaltninger for året 2021. Forslaget tager hensyn til, at forhandlingerne om den samlede landbrugsreform er forsinket, således at landbrugsreformen først ventes at gælde for perioden 2022-2027. Forslaget viderefører derfor muligheden for at udbetale støtte på baggrund af nugældende regler, samt at give tilsagn under landdistriktsprogrammet. Forslaget må forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, og kan have negativ betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark, hvis det ikke bliver muligt at give nye 20-årige tilsagn til bl.a. vådområder i 2021. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2019) 581 af den 31. oktober 2019 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse overgangsbestemmelser til støtte fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Landbrugsgarantifond (EUFL) i år 2021 og om ændring af forordninger (EU) 228/2013, (EU) nr. 229/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ressourcer og deres fordeling for året 2021 og om ændring af forordninger (EU) nr. 1305/2013, (EU) nr. 1306 / 2013 og (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår deres ressourcer og anvendelse i år 2021. Forslagene er modtaget i en dansk sprogudgave den 15. november 2019.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og vil skulle behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslaget tager hensyn til, at forhandlingerne om den samlede landbrugsreform er forsinket således, at landbrugsreformen formentlig først vil gælde for perioden 2022-2027. Forslaget indeholder elementer, som tager højde for de finansielle aspekter, herunder en budgetreduktion som foreslået af Kommissionen i forslaget om den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 (MFF), og som skal gælde fra

budgetår 2021. Der udestår en vedtagelse af den flerårige finansielle ramme, og alle budgettal er derfor med forbehold for vedtagelsen af den flerårige finansielle ramme.

Forslaget viderefører regelgrundlaget for de nuværende støtteordninger under den direkte støtte, herunder muligheden for at yde koblet støtte i form af slagtepræmie til handyr, betaling til unge landbrugere og ø-støtte. De grønne krav i forbindelse med den direkte støtte videreføres ligeledes. Endvidere bliver krydsoverensstemmelsesreglerne videreført uændret i overgangsperioden. Desuden er den nuværende mulighed for at overføre midler (fleksibilitet) mellem direkte støtte (søjle I) og landdistriktspolitikken (søjle II) forlænget, så den også gælder for kalenderåret 2021. Midler overført fra den direkte støtte vil være til rådighed for landdistriktsindsatser fra 2022. Beslutninger herom skal meddeles Kommissionen senest 1. august 2020.

I forslaget er det nationale loft for Danmark over direkte støtte for 2021 reduceret med 3,9 % til 846,125 mio. €, og loftet for landdistriktsstøtte med 15,2 % til 75,812 mio. €. Kommissionen skal for 2021 have meddelelse om beslutninger i forhold til anvendelsen af støttelofter, overførsel af midler mellem direkte støtte og landdistriktspolitikken samt fordelingen af det nationale loft mellem støtteordninger.

Det foreslås, at betalingsrettigheder tildelt til landbrugere før 1. januar 2020 betragtes som korrekt tildelt per 1. januar 2021, medmindre betalingsrettighederne er tildelt på et faktisk forkert grundlag. Det er medlemsstaternes ansvar, at fejl i antal eller værdi af betalingsrettigheder, som man bliver bekendt med, korrigeres i løbet af 2020.

Der åbnes mulighed for, at der i 2020 og i 2021 for grundbetalingsordningen kan gennemføres en yderligere udjævning af betalingsrettighedernes værdi mod den nationale enhedsværdi. Dette sker ved at forhøje værdien af betalingsrettighederne med en nuværende værdi under den nationale enhedsværdi. Denne ændring finansieres ved en reduktion i værdien af betalingsrettigheder med en værdi over den nationale enhedsværdi. Denne regel kan anvendes med virkning fra den 1. januar 2020 og er frivillig for medlemsstaterne.

Kommissionen foreslår, at de nuværende landdistriktsprogrammer kan forlænges til 31. december 2021. Medlemsstater, der ønsker at udnytte denne mulighed, skal notificere deres beslutning til Kommissionen senest 10 dage efter den kommende forordnings ikrafttrædelse. Hvis Kommissionen ikke anser en udvidelse af programperioden for et givet program for at være velbegundet, skal Kommissionen meddele dette til den pågældende medlemsstat inden 6 uger efter modtagelsen af notifikationen. En forlængelse forudsætter desuden, at der efterfølgende foretages en ændring af landdistriktsprogrammet.

Kommissionen foreslår, at forordning 1303/2013 med fælles bestemmelser for fondene – herunder Landdistriktsfonden - fortsat gælder for landdistriktsprogrammerne fra perioden 2014-2020 og for de programmer, som medlemsstaterne beslutter at forlænge til udgangen af 2021. Som følge heraf forlænges visse tidsfrister i denne forordning med et år. Dette indebærer, at der også skal udarbejdes en gennemførelsesrapport om landdistriktsprogrammet for 2024, at der skal afholdes årsmøde med Kommissionen i 2024, at slutevalueringen om landdistriktsprogrammet først skal være afsluttet den 31. december 2025, og at udgifter er støtteberettigede under Landdistriktsfonden indtil den 31. december 2024 m.v. Desuden udvides EU's budgetforpligtelse i forbindelse med landdistriktsprogrammet til at omfatte perioden 1. januar 2014 - 31. december 2021.

For medlemsstater, der beslutter at forlænge programperioden til udgangen af 2021, vil partnerskabsaftalen mellem Kommissionen og den pågældende medlemsstat fortsat udgøre et strategisk dokument i forhold til gennemførelse af støtteordninger under Landdistriktsfonden i 2021.

Kommissionen foreslår, at det skal være muligt at yde støtte til lokaludvikling styret af lokalsamfundet (lokale aktionsgrupper, LAG), i de landdistriktsprogrammer, der forlænges til udgangen af 2021, i overensstemmelse med reglerne i den kommende forordning om fælles bestemmelser for en række fonde. For medlemsstater, der beslutter at overføre midler fra søjle I til søjle II i 2021, skal beregningen af minimumstildelingen på 5 % til de lokale aktionsgrupper (LAG) ske på baggrund af midlerne fra Landdistriktsfonden for 2021 før overførslen af midler fra søjle I.

Kommissionen foreslår endvidere, at eventuelle nye tilsagn givet i 2021 under de flerårige arealbaserede ordninger for miljø- og klimavenligt landbrug samt økologisk landbrug (i Danmark Økologisk Arealtilskud, Pleje af græs og naturarealer, 20-årig fastholdelse af vådområder og af lavbundsjord) vil blive begrænset til at være af 1-3 års varighed, og derfor vil det som udgangspunkt ikke være muligt at give tilsagn om fastholdelse af vådområder og lavbundsprojekter med en 20 årig tilsagnsperiode. Flerårige arealbaserede tilsagn givet til biodiversitetsskov (under artikel 34) er ikke omfattet af samme begrænsning.

Det fremgår af forslaget, at alle flerårige foranstaltninger, som Danmark anvender under den forrige og nuværende periode, kan finansieres både i overgangsperioden og i den kommende periode. Det fremgår, at udgifter i relation til tilsagn givet frem til udgangen af 2021 vil være underlagt N+3-reglen, hvorefter medlemsstaten vil have frem til udgangen 2024 til at hjemtage midlerne. Fra 2025 vil finansiering af tilsagn givet under det nuværende landdistriktsprogram være muligt under den nye CAP-plan, såfremt de pågældende ordninger indarbejdes i den fremtidige strategiske plan.

Reglerne om at afslutte programmet, herunder at Kommissionen betaler saldoen med forbehold af disponible budgetmidler bliver opretholdt. Endelig fortsætter reglen om, at budgetforpligtelser bortfalder, hvis medlemsstaterne ikke har fremsendt udgiftsanmeldelser senest 6 måneder efter, at landdistriktsprogrammet lukker. Kravene vedrørende afsendelse af den årlige gennemførelsesrapport og slutevalueringen justeres i overensstemmelse med forlængelse af programperioden.

Den nuværende krisereserve fortsætter, og tildelingen for 2021 fastsættes uændret til 400 mio. € (i 2011-priser). EU's budgetforpligtelser til programmer for udvikling af landdistrikterne fortsætter uændret. Hvis medlemsstaterne vælger at forlænge eksisterende landdistriktsprogrammer fra 2014-2020 til udgangen af 2021, bliver der ikke udbetalt forskud fra EU i 2021.

For støtte til producentorganisationer i frugt og grøntsektoren indgår i forslaget, at producentorganisationerne senest 15. september 2021 skal anmode de nationale myndigheder om, at deres driftsprogram tilpasses den kommende forordning om strategiske planer eller indsende et nyt driftsprogram tilpasset reglerne i den kommende forordning om strategiske planer. I modsat fald ophører deres nuværende driftsprogrammer den 31. december 2021. For biavlprogrammet gælder, at det nugældende treårige biavlprogram fortsætter indtil den 31. juli 2022.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på udveksling af synspunkter.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget forventes behandlet i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget kan have lovgivningsmæssige konsekvenser. De konkrete konsekvenser vil afhænge af den endelige udformning af reglerne for overgangsforanstaltninger for året 2021. Derudover vil det afhænge af, hvorvidt der træffes beslutning om at anvende forslagets mulighed for udjævning af betalingsrettighedernes værdi. I så fald vil der være behov for at ændre i grundbetalingsbekendtgørelsen. Der kan muligvis også opstå behov for tilpasning af bekendtgørelse 1337 af 27. november 2018 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget må forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Konsekvenser afhænger af forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027, der fastlægger de økonomiske rammer for overgangsforslaget. Hvis der tages udgangspunkt i Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme, vil konsekvenserne svare hertil. De statsfinansielle konsekvenser i forhold til national medfinansiering og administrative omkostninger afhænger desuden af, hvorvidt Danmark vælger at forlænge det nuværende landdistriktsprogram i 2021.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser afhænger desuden af, hvorvidt Danmark vælger at anvende forslagets mulighed for at overføre midler fra den direkte støtte i 2021 til landdistriktsudvikling i 2022 (fleksibilitet). Hertil kommer forslagets mulighed for yderligere udjævning af betalingsrettighederne ved at reducere betalingsrettigheder over den nationale enhedsværdi. Anvendelse af denne mulighed vurderes især at ville have konsekvenser i kvægsektoren, hvor værdien af betalingsrettigheder traditionelt er højest.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget til overgangsreglerne betyder, at der i 2021 ikke vil kunne gives nye 20-årige tilsagn om fastholdelse af vådområder, som er en vigtig indsats under Danmarks implementering af vandrammedirektivet. Derfor kan forslaget få negativ betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark, hvis det ikke bliver muligt at opnå nye 20-årige tilsagn til vådområder i 2021, hvor der ellers forventes øget søgning.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er afgørende, at der er stabilitet, kontinuitet og forudsigelighed omkring udmøntningen af den fælles landbrugspolitik i Danmark på både kort og længere sigt, så overgangsbestemmelser er af stor betydning. Det haster ifølge Landbrug & Fødevarer med at få en afklaring om de kommende års budget, regler og implementering. I lyset af behovet for en overgangsperiode mellem den nuværende og den kommende periode, er det ifølge Landbrug & Fødevarer positivt,

at der på mange områder lægges op til en videreførelse af eksisterende regler med foreløbigt ét år. Landbrug & Fødevarer finder det dog vigtigt, at der hurtigt opnås klarhed over budget, regler og implementering i Danmark på længere sigt.

I forhold til overgangsbestemmelserne for foreløbigt 1 år i 2021 bemærker Landbrug & Fødevarer for det første, at det er uklart, om de politiske forhandlinger og implementeringen i medlemslandene kan nå at blive klar til implementering til 1. januar 2022. Såfremt regler og implementering ikke når at blive klar til 2022, så bør man i god tid også have overblik over konsekvenserne i et eventuelt ekstra overgangsårs 2022.

Derudover bemærker Landbrug & Fødevarer angående budgettet, at der er behov for afklaring af de finansielle rammer hurtigst muligt. Landbrug & Fødevarer er bekymret over oplægget til reduktion af landbrugsbudgettet, der foreslås samtidig med, at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i forslaget regnes med en reduktion af det nationale loft for direkte støtte i Danmark på 3,9 % og en reduktion af loftet for landdistriktsstøtte med 15,2 %. Derudover vil den fremtidige prisudvikling have indflydelse på landbrugsstøttens udvikling, hvilket vil reducere den reale værdi af landbrugsstøtten yderligere. Hertil skal det bemærkes, at den endelige budgetramme for EU's budget i perioden 2021-27 endnu ikke er politisk vedtaget. Landbrug & Fødevarer går derfor ud fra, at de beløb, der står i overgangsforslaget, kan blive justeret, når den endelige budgetramme er vedtaget. Landbrug & Fødevarer skal i den forbindelse bemærke, at det er noget, som kan komme til at påvirke udbetalingerne til landmændene allerede i 2020 (finansår 2021). Det er meget utilfredsstillende, at den endelige beløb endnu ikke er kendt, da det gør det meget svært for landmændene at lægge planer for økonomi og udvikling af bedriften.

I forhold til den direkte støtte kan der ifølge Landbrug & Fødevarer ske ændringer af værdien af betalingsrettigheder som følge af justering af betalingsrettighedernes værdi og som følge af valg om fleksibilitet mellem søjle 1 og søjle 2. Søjle 2 budgettet kan også påvirkes af nationale beslutninger om nationale medfinansieringssatser. Det er vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der ses på alle disse elementer i en helhed, når der træffes beslutninger om landbrugsstøtten for de kommende år.

Landbrug & Fødevarer mener også, at der med i billedet hører justeringen i betalingsrettighedernes værdi for 2019, som har urimelige og voldsomt indgribende konsekvenser for en række landmænd, og som blev meldt ud med meget kort varsel før 2019-udbetalingen. Det skete ifølge Landbrug & Fødevarer som følge af en implementeringsfejl fra Landbrugsstyrelsens side, som landmændene ikke havde nogen mulighed for at gennemskue. Af hensyn til landmændenes økonomi og planlægning er det afgørende, at der er kontinuitet i udviklingen i landbrugsstøtten. Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse henvise til den henvendelse, som organisationen har lavet til minister for fødevarer, fiskeri og ligestilling Mogens Jensen vedrørende betalingsrettighedernes værdi i 2019 og 2020. Heri opfordres der til, *"at støtten i 2019 for de landmænd, der står til en reduktion i deres støtte, udbetales uændret efter de hidtidige principper, samt at der laves en overgangsordning for perioden efter 2020 rettet mod de landmænd, der bliver hårdest ramt."* Landbrug & Fødevarer ønsker en juridisk afklaring af, om artikel 5 stk. 3 i overgangsforslaget (KOM (2019) 581) giver mulighed for at lave en sådan overgangsordning. I et supplerende høringssvar har Landbrug & Fødevarer understreget, at der er et meget stærkt ønske om, at der gives mulighed for at øge den koblede støtte til blandt andet slagtekalve i 2020 og 2021. Det vil give mulighed for at hjælpe en af de sektorer, der bliver meget hårdt ramt af sagen. I den forbindelse er det vigtigt, at regeringen arbejder intensivt for, at overgangsforslagene giver mulighed for dette allerede fra 2020.

Derudover lægger Landbrug & Fødevarer i forhold til betalingsrettighedernes værdi vægt på, at muligheden for yderligere udjævning er valgfri i forslaget, og vil gerne understrege, at Landbrug & Fødevarer ikke mener, at der skal ske en yderligere udjævning af betalingsrettighedernes værdi i forbindelse med overgangsbestemmelserne. Derfor mener Landbrug & Fødevarer ikke, at disse bestemmelser skal anvendes i Danmark. I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer også gerne have bekræftet, at bestemmelserne i overgangsforslaget vedrørende generel budgetreduktion udelukkende medfører en lineær reduktion af landbrugsstøtten via finansiel disciplin i 2020, jf. artikel 1 (KOM(2019) 580) og en lineær reduktion af betalingsrettighedernes værdi i 2021, jf. artikel 2 (KOM(2019) 580), og at der således ikke ad denne vej sker yderligere omfordeling af betalingsrettighedernes værdi i 2020 og 2021.

Angående fleksibilitet ønsker Landbrug & Fødevarer af hensyn til stabilitet og forudsigelighed, at den nuværende overførsel af 7 % fra søjle 1 til søjle 2 fortsætter uændret. Eventuelle justeringer af fleksibiliteten bør drøftes i forbindelse med implementering af den kommende periode, hvor der også er mulighed for at indføre nye grønne incitamentsbaserede tilvalgsordninger under søjle 1.

Angående landdistriktsprogrammet mener Landbrug & Fødevarer, at det er positivt, at muligheden for at udnytte det eksisterende program forlænges med foreløbigt et år, og Landbrug & Fødevarer vil opfordre til, at der snarest kommer klarhed over udmøntningen af programmet i overgangsperioden. Landbrug & Fødevarer har også fokus på, at ubrugte midler fra tidligere ordninger i programperioden udmøntes i nye ordninger med samme formål, som de oprindeligt var afsat til, herunder for eksempel modernisering af miljø- og klimavenlige stalde. Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der sker fuld hjemtagning af landdistriktsprogrammet i Danmark. Derudover er det Landbrug & Fødevarers holdning, at der bør være stabilitet og forudsigelighed i forhold til aktuelle flerårige arealordninger, selvom vi går ind i en overgangsperiode, altså at man også fremover kan lave 5-årige ordninger til for eksempel økologi og naturpleje. 20-årige ordninger kunne med fordel erstattes af engangsbetalinger.

Det fremgår af forslaget, at den nuværende krisereserve fortsætter, og tildelingen fastsættes uændret til 400 mio. €. Landbrug & Fødevarer mener, at man bør se på reglerne for krisereserven i den kommende periode. Landbrug & Fødevarer henviser i den forbindelse til høringssvar om reglerne for EU's landbrugspolitik efter 2020.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Blandt medlemsstaterne er der bred opbakning til, at der fastsættes overgangsbestemmelser, der sikrer en hensigtsmæssig overgang mellem reglerne for direkte støtte og landdistriktsstøtte i den nuværende fælles landbrugspolitik til reglerne i medfør af den kommende fælles landbrugspolitik. Disse regler betragtes som nødvendige, da reformen er forsinket og ikke ventes at kunne træde i kraft før den 1. januar 2022. Nogle medlemsstater har fremhævet, at de ikke mener et års udskydelse vil være tilstrækkeligt med henblik på at sikre tid til både at færdiggøre de politiske forhandlinger og den nationale implementering.

En række medlemsstater har videre fremhævet, at Kommissionens forslag til overgangsforanstaltninger ikke bør foregribe de endnu uafsluttede forhandlinger om den flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), samt at overgangsforslaget sikrer over-

holdelse af den finansielle ramme, der vedtages senere. Regeringen lægger endvidere vægt på, at overgangsforslaget indeholder fleksible rammer, så der sikres en hensigtsmæssig overgang fra de eksisterende regler til de kommende nye regler. I den forbindelse lægger regeringen stor vægt på, at landdistriktsprogrammets langsigtede klima-, miljø- og naturindsats kan fortsættes uændret i overgangsperioden, og at der derfor i overgangsåret fortsat kan indgås 20-årige tilsagn om fastholdelse af vådområder og lavbundslande. Regeringen arbejder for, at notificering af beslutning om overførsel af midler (fleksibilitet) mellem direkte støtte (søjle I) og landdistriktspolitikken (søjle II) til Kommissionen udskydes til den 31. december 2020. Først derefter vil der være overblik over den nye landbrugsreform, og derved også behovet for overførsel af midler mellem søjlerne.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 8. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om den europæiske grønne pagt KOM (2019)640

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. januar 2020.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Europa-Kommissionen har den 11. december 2019 offentliggjort en meddelelse om en europæisk grøn pagt med et tilhørende arbejdsprogram, der skal udgøre den indledende køreplan for den nye Kommissions ambitioner på det grønne område samt beskrive de konkrete initiativer og regulering, der skal levere på de øgede ambitioner. Meddelelsen indeholder en lang række forslag inden for klima, energi, industri, landbrug, byggeri, transport, fødevarer, natur og miljø. Den beskriver også initiativer til at integrere bæredygtighed i alle EU-politikker og til at understøtte EU som global leder inden for klima og miljø. Meddelelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Regeringen hilser Kommissionens meddelelse om en grøn pagt velkommen. Kommissionens prioriteter hænger godt sammen med regeringens egen dagsorden inden for klima, natur og miljø, herunder målet om 70 % reduktion af drivhusgasser. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter om af de landbrugsrelaterede aspekter af meddelelsen.

Baggrund

Europa-Kommissionen præsenterede den 11. december 2019 en meddelelse om en europæisk grøn pagt med et tilhørende arbejdsprogram, der skal lægge sporene for den nye Kommissions ambitioner på det grønne område samt beskrive de konkrete initiativer og regulering, der skal levere på den europæiske grønne pagt.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter om af de landbrugsrelaterede aspekter af meddelelsen.

Formål og indhold

Den grønne pagt udgør køreplanen for den nye Kommissions ambitioner inden for klima, miljø og natur og beskriver de konkrete initiativer og regulering, der skal levere på de øgede ambitioner. Pagten er en ny vækststrategi, der sigter mod at omstille EU til et retfærdigt og velstående samfund med en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, hvor der i 2050 ikke længere er nogen nettoemissioner af drivhusgasser, og hvor den økonomiske vækst er afkoblet fra ressourceanvendelsen. Den har ligeledes til formål at beskytte, bevare og øge EU's naturkapital og beskytte borgernes sundhed og trivsel mod miljørelaterede trusler og konsekvenser. Samtidig skal omstillingen være retfærdig og inklusiv med mennesket i centrum og fokus på dem, der står over for de største udfordringer.

Pagten skal samtidigt ses som en integreret del af Kommissionens strategi for gennemførelse af FN's 2030-dagsorden og målene for bæredygtig udvikling. Kommissionen vil som led i den grønne pagt omlægge det europæiske semesters procedure for makroøkonomisk koordinering med henblik på at integrere FN's mål for bæredygtig udvikling og således sætte bæredygtighed og borgernes velfærd i centrum for den økonomiske politik og målene for bæredygtig udvikling i centrum for EU's politiske beslutninger og tiltag.

Kommissionen lægger vægt på, at omstillingen ikke kun er en udfordring, men også en mulighed for at skabe inkluderende og bæredygtig vækst. Kommissionen fremhæver også, at EU ikke kan levere på ambitionerne i den grønne pagt alene, og at EU som global leder må bruge sin indflydelse, ekspertise og finansiering til at håndtere klima- og miljøudfordringerne globalt.

Øgede klimaambitioner for 2030 og 2050

For at øge EU's klimaambitioner vil Kommissionen i marts 2020 fremsætte forslag til en europæisk klimalov, der vil indeholde målet om et klimaneutralt EU i 2050, og som skal sikre, at alle EU's politikker og sektorer bidrager til målet. Dernæst vil Kommissionen i sommeren 2020 fremlægge en konkret plan til at hæve EU's reduktionsmål for 2030 til mindst 50 % og mod 55 % sammenlignet med 1990 niveau med en tilhørende konsekvensanalyse.

Kommissionen vil i juni 2021 fremlægge en pakke med en samlet revision af relevant lovgivning, der skal levere på et øget 2030-mål. Pakken vil bl.a. omfatte revision af EU's kvotehandelssystem (ETS) med udvidelse til søtransport og reduktion af gratiskvoter til luftfart. Kommissionen vil ligeledes undersøge mulighederne for at udvide ETS til landtransport samt bygninger. Derudover vil pakken indeholde revision af medlemsstaternes reduktionsmål for de ikke-kvotebelagte sektorer (non-ETS), LULUCF samt revision af EE og VE direktiverne.

Kommissionen vil ligeledes fremsætte forslag til revision af energibeskatningsdirektivet i 2021 med fokus på miljøspørgsmål bl.a. regler for skattefritagelse for fossilt brændstof til fly og søtransport. Såfremt der fortsat er ambitionsforskelle på verdensplan, vil Kommissionen endvidere i 2021 fremlægge et forslag til en WTO-medholdelig CO₂ grænsetilpasningsmekanisme for udvalgte sektorer, som skal reducere risikoen for CO₂-lækage. Endelig forventes en ny strategi for klimatilpasning i 2020/21.

I forhold til de enkelte sektorer og temaer kan følgende derudover fremhæves:

Ren, økonomisk overkommelig og sikker energi:

Kommissionen vil i 2020 bl.a. fremlægge en strategi for intelligent sektorintegration samt en strategi for havvind, som skal bidrage til at skabe rammerne for omstillingen af energisektoren til store mængder vedvarende energi samt evaluering og revision af TEN-E reguleringen i 2020, der lægger rammerne for energi infrastrukturen. Kommissionen vil desuden vurdere ambitionsniveauet i de Nationale Energi- og Klimaplaner (NECPs) i juni 2020 og på denne baggrund vurdere behovet for yderligere foranstaltninger, herunder revision af relevant energilovgivning, hvis ambitionsniveauet ikke er tilstrækkeligt højt.

Industri og cirkulær økonomi:

For at omstille industrien yderligere mod en klimaneutral og cirkulær økonomi vil Kommissionen i marts 2020 vedtage en EU-industripolitisk strategi og en ny handlingsplan for cirkulær økonomi. Handlingsplanen vil særligt have fokus på ressourcetunge sektorer såsom tekstiler, bygninger, elektronik og plastik samt fokus på ”bæredygtig produktpolitik” og grøn og digital omstilling. Endvidere forventes et forslag om batterier i 2020, der skal sørge for en sikker, cirkulær og bæredygtig værdikæde for alle batterier, samt forslag i 2020 om reformer af affaldslovgivningen.

Bygninger og energieffektivitet

Kommissionen vil i 2020 fremlægge et initiativ om renovering af bygningssektoren, der skal bidrage til vækst og arbejdspladser og samtidig undgå energifattigdom. Kommissionen vil også sikre implementering af EU's standarder for bygningers energieffektivitet og vil ligeledes undersøge muligheden for at lade emissioner fra bygninger være omfattet af EU's kvotehandelssystem. Derudover vil Kommissionen gennemgå byggevarerforordningen for at sikre, at nye bygninger og renovering af eksisterende byggeri designes, så det kan imødekomme behovene i den cirkulære økonomi samt bidrage til en digitaliseret og klimasikret bygningsmasse.

Bæredygtig og intelligent transport:

Kommissionen vil i 2020 fremlægge en strategi for bæredygtig og intelligent mobilitet. Endvidere forventes i 2021 initiativer til at forbedre kapaciteten på jernbaner og indre vandveje herunder forslag til revision af direktivet for kombineret transport. Kommissionen vil ligeledes tage initiativ til at yde finansiel støtte til udrulningen af ladestationer til elbiler på særligt de lange distancer i tyndt befolkede områder, ligesom den vil overveje, om der skal tages lovgivningsmæssige skridt med henblik på at øge produktionen af grønne brændstoffer samt gennemføre en evaluering af direktiv om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer. Kommissionen vil i 2021 foreslå strengere standarder for køretøjernes CO₂-emissioner, som skal gælde fra 2025 og frem, og den vil overveje at inkludere salget af benzin og diesel i ETS-systemet. Kommissionen vil, hvis den finder det nødvendigt, trække forslaget om at ændre eurovignet-direktivet tilbage og i stedet foreslå alternative foranstaltninger. Kommissionen vil endelig mindske forureningen fra transport særligt i byerne bl.a. gennem strengere standarder for emissioner af luftforurende stoffer fra køretøjer.

Fra jord til bord: Bæredygtigt fødevarer-system:

I foråret 2020 vil Kommissionen fremlægge en Jord til Bord strategi for bæredygtige fødevarer-systemer, herunder en pakke med foranstaltninger, herunder lovgivningsmæssige, til væsentlig reduktion af brugen af pesticider, gødning og antibiotika i 2021. Kommissionen vil i 2020 og 2021 også sikre, at de nationale strategiske planer for landbruget afspejler den grønne pacts ambitioner. Strategien skal også sikre, at fødevarerindustrien bidrager til en cirkulær økonomi og stimulere et marked for bæredygtige, sunde og betalelige fødevarer.

Biodiversitet:

For at EU kan spille en vigtig rolle på biodiversitetskonferencen i Kunming, Kina, i oktober 2020, vil Kommissionen fremlægge en biodiversitetsstrategi inden marts 2020 med bl.a. globale mål for beskyttelse af biodiversitet og forpligtigelser til at bekæmpe årsager til biodiversitetstab i EU understøttet af konkrete målsætninger. EU's skovarealer skal forbedres med en ny EU-skovstrategi i 2020 både i kvalitet og kvantitet for bl.a. at styrke absorberingen af CO₂, reducere skovbrande og øge biodiversiteten. Kommissionen vil fra 2020 også foreslå foranstaltninger til skovrydningsfri værdikæder samt bæredygtig havforvaltning på det maritime område.

Nul-forurening og for et giftfrit miljø:

Kommissionen har en ambition om nulforurening for et giftfrit miljø og vil derfor vedtage en handlingsplan for nulforurening for vand, luft og jord i 2021. Kommissionen vil også skærpe reguleringen og normer for luftkvalitet, så de svarer til WHO's normer, og i 2021 revidere foranstaltninger vedrørende forurening fra store industrianlæg samt bringe den relevante lovgivning for disse anlæg i overensstemmelse med politikken for klima, energi og cirkulær økonomi. Kommissionen vil for at beskytte borgere og miljøet og for at tilskynde innovation fremlægge en strategi for bæredygtig brug af kemikalier i sommeren 2021.

Integration af bæredygtighed i alle EU-politikker

Kommissionens grønne pagt kræver store investeringer frem mod 2050. Til dette formål lægger Kommissionen vægt på EU-budgettets rolle, hvor Kommissionen har foreslået, at mindst 25 % skal gå til klimarelaterede formål. Endvidere fremhæves andre finansieringskilder, som også skal bidrage til omstillingen, herunder InvestEU, Moderniseringsfonden og Innovationsfonden samt den Europæiske Investeringsbank-gruppe (EIB). Det europæiske semester skal omlægges for at integrere verdensmålene for bæredygtig udvikling, og Kommissionen vil arbejde for, at social retfærdig omstilling afspejles i EU's såvel som nationale politikker.

Kommissionen vil i tillæg hertil fremlægge en investeringsplan for et bæredygtigt Europa i januar 2020 og samtidigt et forslag til en såkaldt Just Transition Mekanisme, inkl. en Just Transition Fund, der skal sikre støtte til de regioner, der rammes hårdest af omstillingen. I efteråret 2020 vil Kommissionen fremlægge en strategi for bæredygtig finansiering samt et forslag til revision af direktivet om ikke finansiell rapportering.

Kommissionen vil fastsætte benchmarks for grøn budgetlægnings-praksis, der tager højde for miljøaspekter og -risici. Endvidere vil revisionen af EU's statsstøtteretningslinjer være afsluttet senest i 2021, så de afspejler den grønne pagts målsætninger. Forskning og innovation nævnes også som prioriteter herunder EU's egne programmer særligt Horisont Europa-programmet, hvor det er hensigten, at mindst 35 % af budgettet, skal gå til finansiering af nye klimaløsninger. Kommissionen forpligter sig også med pagten til at alle EU's tiltag og politikker, hvor det er nødvendigt, understøtter den retfærdige og grønne omstilling. Nye initiativer og hele udviklingen af regulering så som konsekvensanalyser, interessentinddragelse og retningslinjerne for bedre regulering skal dermed være i overensstemmelse med den grønne pagt.

EU som global leder

EU skal gå foran som global leder for at gennemføre ambitiøse miljø, klima og energipolitikker i hele verden. Fokus vil i første omgang særligt være indsatsen i 2020 ved COP 15 om biodiversitet i Kina og ved COP26 i Skotland, hvor der vil være behov for markant øgede ambitioner. Der lægges op til en multilateral indsats gennem FN, WTO, G7 og G20 (som står for 80 % af alle udledninger), og bilaterale indsatser, eksempelvis i forbindelse med planlagte EU-Kina topmøder. Derudover vil EU også styrke

sit engagement ift. partnerlande og naboer ligesom, at handelspolitikken skal bidrage til at understøtte omstillingen, blandt andet ved at styrke bæredygtighedsforpligtigelser i handelsaftaler yderligere samt ved at fastsætte nye internationale standarder i overensstemmelse med EU's miljø- og klimaambitioner.

En europæisk klimapagt og implementering af miljølovgivning

Kommissionen vil ligeledes lancere en europæisk klimapagt senest i marts 2020, der vil fokusere på måder, som offentligheden kan inddrages i klimaindsatsen på.

Kommissionen vil sikre at gældende lovgivning implementeres og håndhæves og vil forventeligt i 2020 præsentere et forslag til et 8. miljøhandlingsprogram for 2020-30, der skal sikre realiseringen af EU's miljømål. Endeligt vil Kommissionen overveje at ændre Århuskonventionen for at forbedre adgangen til administrativ og retslig prøvelse af miljøbeslutninger.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter om af de landbrugsrelaterede aspekter af meddelelsen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres. Europa-Parlamentet har dog den 28. november 2019 vedtaget en resolution, hvori der erklæres klima- og miljøkrise. Europa-Parlamentet opfordrer i resolutionen Kommissionen, medlemsstaterne og alle globale aktører til at igangsætte den nødvendige handling, der skal til for at håndtere krisen, før det er for sent, og opfordrer Kommissionen til at analysere klima- og miljøkonsekvenserne ved al relevant lovgivning og budgetforslag herunder sikre, at de er i overensstemmelse med målsætningen om at begrænse de globale temperaturstigninger til under 1,5 grader, og at de ikke bidrager til biodiversitetstab.

Europa-Parlamentet havde endvidere en debat den 11. december 2019 i forbindelse med offentliggørelsen, hvor den grønne pagt blev positivt modtaget. Europa-Parlamentet forventes at stemme om den grønne pagt i januar 2019.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes i sig selv ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. De enkelte forslag, som Kommissionen vil fremlægge som en følge af den grønne pagt forventes at have betydelige konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Høring

Kommissionens meddelelse har været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik, EU-Miljøspecialudvalget, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri), Den Nationale Komité for Landbrugsdyr og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg fra den 12. december til 3. januar 2020.

DI støtter op om en ambitiøs grøn omstilling, som er markedsdrevet, omkostningseffektiv og bygger på et velfungerende indre marked i EU. DI bakker fuldt op om klimaneutralitet i 2050 og regeringens ønske om at sænke drivhusgasudledningen i Europa med mindst 55 % i 2030. DI opfordrer til, at EU's klimalov bygger på de samme elementer, som den danske klimalov, af hensyn til at sikre økonomisk vækst og udvikling i erhvervslivet.

DI peger på seks centrale indsatsområder, som er særligt afgørende for en omkostningseffektiv, vækstbaseret omstilling af energiforsyningen i EU: 1) En strategi for elektrificering og sektorkobling af særligt europæisk transport, varme og industri; 2) styrkelse af energieffektiviseringsindsatsen og udbygningen af vedvarende energi; 3) en velfungerende EU-ramme, der sikrer en fair og omkostningseffektiv omstilling på tværs af lande, regioner og sektorer; 4) en europæisk pris på CO₂-udledninger, der driver investeringer i grønne teknologier; og 5) bedre grønne regnemodeller i EU, så EU bruger de rigtige priser på teknologierne som eksempelvis energieffektivisering og vedvarende energi.

DI er enig i, at EU's kvotehandelssystem skal spille en væsentlig rolle gennem en robust kvotepris og tiltag, der forebygger CO₂-lækage for konkurrenceudsatte sektorer, forudsat at disse tiltag er WTO-kompatible og ikke hæmmer Danmarks konkurrencekraft. Overvejelser om at udvide scopet for EU's kvotehandelssystem er relevante – og vil kunne forenkle de parallelle overvejelser om at revidere EU's energibeskatningsdirektiv. For så vidt angår Kommissionens ønske om at udvide EU's kvotehandelssystem til også at omfatte landtransport, finder DI, at dette må analyseres grundigt. DI bemærker desuden, at det er afgørende for dansk luftfarts konkurrenceevne, at nye afgiftsbyrder håndteres i en international ramme, helst globalt, men som minimum på EU-plan. DI finder, at en kommende revision af EU's energibeskatningsdirektiv bør adressere CO₂-indhold frem for energiindhold for at fremme alternative drivmidler i transportsektoren.

DI byder en kommende strategi for cirkulær økonomi velkommen herunder fokus på Europas stålindustri, kemiske industri og cementindustri. DI vil opfordre regeringen til at bakke op om Kommissionens arbejde med at etablere fælles metoder og standarder, der skal fremme en cirkulær økonomi, samt en revision af affaldstransportforordningen. DI bakker endvidere op om offentlige grønne indkøb som et væsentligt redskab til at fremme cirkulær omstilling såvel nationalt som i EU. DI vurderer, at 'Total cost of ownership' i højere grad bør indgå i offentlige købsbeslutninger, da dette er både bedst for miljøet og for den offentlige økonomi på længere sigt. DI opfordrer også til, at Kommissionen og Danmark arbejder for at fjerne barrierer for nye forretningsmodeller. Endelig er det vigtigt, at producenter i og uden for EU stilles lige, og i den forbindelse er minimumskrav, som kendes fra eco-design-direktivet, en god måde at sikre både miljø og konkurrencevilkår. Samtidig kan en stærkere håndhævelse gøre en forskel på flere områder.

DI opfordrer desuden til, at det indre marked for samhandel med byggevarer styrkes for at realisere klimapotentialet i at reducere og optimere ressourceforbruget i bygge- og anlægssektoren.

DI finder, at Kommissionens mål om at flytte en væsentlig andel af de 75 % af landtransporten, der foretages på vej over på jernbaner og indre vandveje, er overordentligt ambitiøst. DI støtter desuden Kommissionens initiativer til at fremme multimodale transportløsninger med henblik på at reducere trængsel samt at styrke de mest klimavenlige transport-former. DI støtter også, at Kommissionen vil fremme digitalisering inden for transportsektoren.

DI bakker op om de overordnede visioner i afsnittet omkring etableringen af et retfærdigt, sundt og miljøvenligt fødevarer-system, og understreger, at klimaambitionerne skal gå hånd-i-hånd med mulighederne for at opretholde en stærkt konkurrencekraft i fødevarer-sektoren i EU. DI finder det vigtigt at have fokus på bekæmpelse af madspild, herunder de teknologiske muligheder og løsninger, som fødevarer-ingrediensproducenterne bidrager med, samt på emballage, transport og oplagring. DI finder, at det også er afgørende at have fokus på udvikling og optimering af en ressourceeffektiv fødevarer-produktion, herunder energieffektivitet og elektrificering af forarbejdningsprocesserne i fødevarer-kæden baseret på vedvarende energikilder.

DI fremhæver, at tiltag der skal forbedre biodiversiteten sker balanceret, hvor hensynet til biodiversitet og klimavenlig træproduktion går hånd i hånd. Der findes metoder, der har vist sit værd ved at sikre kombinationen af klimavenlig træproduktion og hensynet til biodiversitet (bl.a. med krav om genplantning, krav om 10 % urørt skov mm). DI mener, at kravene fra allerede eksisterende og frivillige certificeringssystemer (FSC, PEFC), eller lignende, med fordel kan inkorporeres i EU's og de enkelte landes skovlovgivning.

Endelig vurderer DI, at der er et stort potentiale for at udvide skovarealet i EU, hvorfor DI anbefaler, at EU's landbrugsstøtte skal være uafhængig af driftsformen på et givent areal, hvorved støtten kan anvendes til skovdrift, på lige vilkår med landbrugsdrift. DI afventer den kommende strategi for bæredygtig brug af kemikalier, og så gerne, at udtrykket "giftfrit miljø" (non-toxic environment) i den forbindelse helt forsvandt, da det iflg. DI hverken sprogligt eller fagligt giver mening. DI bakker derimod op om målet om at styrke innovation på området, styrket konkurrenceevne samt lovgivningsmæssige rammer, der afspejler videnskabelig dokumentation om risici ved kemikalier.

DI mener, at det er nødvendigt på forhånd at have en køreplan for, hvordan vand ses som ressource i et cirkulært kredsløb til gavn for fødevarerproduktion, biodiversitet, energiproduktion, klimapåvirkninger, industriproduktion, drikkevand mv. Danmark bør arbejde for, at der udarbejdes en sammenhængende handlingsplan for vandressourcen i Europa. Handlingsplan bør omfatte emner som "vand som ressource", "forurening" af vandressourcen samt digitalisering og effektivisering af løsninger. Ydermere bør indgå, hvordan vandsektorens infrastruktur kan bidrage til energieffektivitets-direktivet og det nye renoveringsinitiativ i byggeriet. Vandinfrastrukturens klimapåvirkning er ikke ubetydelig og bør ligeledes indgå i handlingsplanen. De nævnte initiativer bør koordineres, hvad angår muligt bidrag og effekt fra sektorerne.

DI finder det positivt, at EU har et særskilt fokus på bæredygtig finansiering, en mere robust finansiel sektor samt bedre finansiel regulering, der sikrer et bedre marked for bæredygtige grønne investeringer. Derfor mener DI også, at det er positivt med initiativer, som skaber en taksonomi for bæredygtig finansiering og fælles "level playing field", herunder fælles standarder og en taksonomi for, hvornår en investering er bæredygtig. DI er enig i, at den grønne omstilling kræver markante og fokuserede investeringer i forskning og udvikling. DI ser et stor behov for at opruste på det tekniske- og naturvidenskabelige område, fordi den grønne omstilling kræver nye teknologiske løsninger samt fokus på partnerskaber.

DI er ligeledes enig i, at det digitale område spiller en central rolle i den grønne omstilling, men er tøvende over for en "europæisk kompetenceramme" med en indbygget vurderingsplatform. DI støtter også Kommissionens ambitioner om at udbrede EU's miljø-, klima- og energipolitikker i hele verden, herunder at overholdelsen af Parisaftalen gøres til et uomgængeligt element i EU's fremtidige omfattende handelsaftaler.

Landbrug & Fødevarer er positive over for en EU klimalov med en målsætning om klimaneutralitet i 2050, og at Kommissionen ønsker at forhøje EU's klimamål fra 40 % til 50-55 % frem mod 2030. Derudover mener Landbrug & Fødevarer, at alle sektorer bidrager med drivhusgasreduktioner for at løse klimaudfordringerne.

Landbrug & Fødevarer mener, at der efter 2030 bør designes en klimaarkitektur for den ikke-kvotebelagte sektor (non-ETS), der kan understøtte en klimaeffektiv landbrugssektor i EU. Landbrug & Fødevarer ser derfor gerne, at der efter 2030 etableres en landsektorsøjle, hvor EU's landbrugssektor får et fælles reduktionsmål. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at Danmark bør bakke op om en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme. Landbrug & Fødevarer støtter også en øget grøn omstilling i det europæiske energisystem, herunder planerne om at øge støtten til grønne gasser som fx biogas. Landbrug og Fødevarer er dog bekymret for, at en revision af energibeskatningsdirektivet kan medføre øgede afgifter på energiprodukter og deraf risiko for CO₂ lækage. Hvis formålet med revisionen omvendt er en harmonisering af energiafgifter i EU, og ikke en forhøjelse af energiafgifterne, vil Landbrug & Fødevarer være mere positivt indstillet.

Landbrug & Fødevarer finder der afgørende, at en kommende Jord-til-Bord strategi fremmer sikre og sunde fødevarer til unionens borgere samtidig med, at den tager højde for og arbejder for bekæmpelse af eksisterende og nye dyresundhedsmæssige udfordringer. Fremtidens pesticidanvendelse kommer i fokus i strategien, og Landbrug & Fødevarer vil arbejde for at sikre rammerne for en klog, sikker og fagligt baseret pesticidanvendelse i Europa. Der kan endvidere med fordel tages udgangspunkt i danske erfaringer omkring et lavt antibiotikaforbrug.

Landbrug & Fødevarer ser gode perspektiver i Jord-til-Bord strategien som en anledning til at opdatere og videreudvikle den fælles europæiske regulering af fødevarerområdet. Landbrug & Fødevarer anerkender også, at der er behov for at se på, hvordan man kan vende den negative udvikling for natur og biodiversitet. Det er dog helt afgørende, at dette gøres i tæt samspil med land- og skovbrug.

Landbrug & Fødevarer støtter en bæredygtig fremstillingsindustri og ser bl.a. store potentialer i en cirkulær bioøkonomi, hvor fornybare biologiske ressourcer som fx planter, halm, rest- og sidestrømme fra fødevarerindustrien kan bruges til produktion af kemikalier, proteinfoder, brændstoffer og materialer.

Landbrug & Fødevarer er positiv over for en revision af direktiv om forurening fra store industrialanlæg og inkludering af cirkulære økonomi-aspekter i direktivet. Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i Danmark kan være svært at flytte godstransport til indre vandveje og jernbanen, og at en flytning dermed kun skal foretages, der hvor det giver mening. Landbrug & Fødevarer ønsker desuden en fælles markedskonform model for måling af naturkapitalregnskaber, der er gennemskuelig og med de samme krav for hele EU.

KL hilser Kommissionens grønne pagt velkommen, idet KL understreger, at der skal sikres finansiering og investeringer fra europæisk og nationalt niveau til at gennemføre de kommende tiltag i Kommissionens grønne pagt. KL understreger, at mange af de tiltag, som Kommissionen varsler i den grønne pagt, i høj grad berører kommunernes arbejde med at nedbringe udledningen af CO₂ mv.,

hvorfor det er vigtigt, at både Kommissionen og den danske regering på nationalt plan inddrager KL og kommunerne i de tiltag, der har relevans for kommunerne, og hvor kommunerne kan bidrage med gode og mærkbare løsninger. KL fremhæver desuden, at det er vigtigt, at Kommissionen, i overensstemmelse med deres egen politik om bedre regulering, sørger for, at gældende lovgivning og politikker med relevans for den grønne pagt håndhæves og implementeres korrekt inden der fremsættes nye tiltag.

DANVA bakker op om meddelelsen herunder målsætning om klimaneutralitet i 2050 samt et højere reduktionsmål i 2030 på 55 %. DANVA fremhæver i den forbindelse reduktionspotentialen i vandsektoren bl.a. gennem produktion af biogas fra slam fra renseanlæg og energi fra store mængder lun-kent/varmt spildevand ved hjælp af varmepumpe-teknologi. DANVA fremhæver, at der i det igangværende arbejde med regeringens klimapartnerskaber drøftes, om vandsektoren kan opnå energineutralitet i 2025 og klimaneutralitet i 2030. DANVA opfordrer i den forbindelse regeringen til at arbejde for bindende brancheaftaler med klare målsætninger også på europæisk plan.

Fagbevægelsens Hovedorganisation mener, at Danmark skal arbejde for, at EU stiler efter den mest ambitiøse målopfyldelse af Parisaftalen. Målene skal nås ved at udvikle – ikke afvikle – dansk erhvervsliv. Fagbevægelsens Hovedorganisation ser mange positive elementer i meddelelsen og ser frem til at følge det videre arbejde, særligt i forhold til forslaget om en europæisk klimalov, der skal sikre et klimaneutralt EU i 2050 og en reduktion i drivhusgasser på mindst 50 % og mod 55 % reduktion i 2030. Derudover fremhæves en klimatold, som Fagbevægelsens Hovedorganisation vurderer, kan være perspektivrig, men også kan afstedkomme udfordringer i regi af WTO og i internationale klimaforhandlinger. Derudover fremhæves forslaget om en ny erhvervspolitisk strategi for EU, der skal tackle både den grønne og digitale omstilling, en strategi for bæredygtig finansiering, fokus på en social retfærdig omstilling ved en “Just Transition Mechanism” herunder en “Just Transition Fund”, og i den forbindelse behovet for betalelige alternativer til dem, der rammes hårdest ved en højere prissætning af drivhusgasser.

Dansk Fjernvarme hilser Kommissionens meddelelse velkommen og opfordrer til, at man fra dansk side i opfølgningen på meddelelsen fremhæver, at energieffektivitet, sektorintegration og vedvarende energi er fjernvarmens forcer, og opvarmningens nøglerolle i omstillingen bør anerkendes og sikres i udmøntningen af Kommissionens grønne pagt. Iflg. Dansk Fjernvarme forudsætter dette, at de modeller, der ligger til grund for Kommissionens scenarieanalyser rettes. Alternativt at de modeller, som ligger til grund for European Heating and Cooling Strategy (COM (2016) 51), i stedet inddrages.

Dansk Fjernvarme ønsker, at Danmark arbejder for, at der skabes ens CO₂-pris mellem kollektive anlæg, som typisk er omfattet af EU's kvotehandelssystem, og individuelle løsninger. For opvarmning/køling kan det sikres ved enten at integrere individuel varme/køl i kvotehandelssystemet eller ved CO₂-afgifter (som i Danmark). Dansk Fjernvarme støtter også, at Kommissionen vil lave et ”grønt kasseftersyn”, og efterspørger, at EU-instrumenter omkring finansiering og investeringer i grønne løsninger også bør omfatte investeringer i fjernvarmeinfrastruktur især investeringer i sektorintegration. EU bør ligeledes sikre, at byerne har mulighed for at udføre langtidspanlægning for dekarbonisering af deres opvarmingssektor samt finansiering af lokal infrastruktur.

Finans Danmark støtter den nye Kommissions fokus på klima- og miljøudfordringerne. Der er behov for øget gennemsigtighed, standardisering og fælles indsamling af data om bæredygtighed under hensyntagen til proportionalitet. Finans Danmark støtter etableringen af en frivillig Green Bond Standard i EU-regi. Finans Danmark vurderer, at covered bonds, der helt eller delvist finansierer grønne aktiviteter, som lever op til taksonomien, bør kunne indgå i en grøn investerings-portefølje med den vægt, som

de udgør af obligationens samlede finansiering. Finans Danmark støtter udviklingen af tilskudsordninger, som kan øge boligernes muligheder for og incitament til at energirenovere deres bolig. Finans Danmark foreslår, at datagrundlaget for energimærker og energiforbrug forbedres. Det kan blandt andet være ved øget digitalisering og nemmere adgang til data. Energimærkningen bør også sammentænkes med ejendommens bæredygtighed baseret på en totaløkonomisk vurdering.

Finans Danmark ønsker, at mest muligt EU-støtte til landbruget lægges i søjle 1, så søjle 1 udvides og kan bruges til flere eco-schemes, hvilket maksimalt vil fremme den enkelte landbrugers incitament og dermed den bæredygtige udvikling i landbruget. Finans Danmark støtter endelig yderligere uddannelse om bæredygtig udvikling og vil selv bidrage til, at sektoren kan yde bedre rådgivning inden for bæredygtig finansiering mv.

Dansk Byggeri opfordrer regeringen til overordnet at arbejde for, at alle medlemslande omfattes af Green Deal, at det indre marked ikke bliver forringet af øget brug af statsstøtte, og at der ikke føres politik ud fra en "pick the winners"-strategi. Derudover at Kommissionen fastholdes på "Energy Efficiency First"-princippet herunder skærpede EU-krav til bygningers energieffektivitet og kvalitet af indeklima, såvel ved nybyggeri som renoveringer, og til en forøgelse af den nuværende takt for renovering af de offentlige bygninger. Det gælder også den kommunale og regionale bygningsmasse. Desuden ønsker Dansk Byggeri, at Kommissionens renoveringsbølge bl.a. bør indeholde bedre muligheder for at låne til rentable investeringer i energirenovering og udskiftning til vedvarende varmekilder i boliger.

Dansk Byggeri opfordrer ligeledes bl.a. til at indarbejde Environmental Product Deklarations som et obligatorisk element i CE-mærkningen, og ligeledes at CE-mærkningen kan anvendes til genbrugte og genanvendte byggematerialer. Dansk Byggeri støtter Kommissionens forslag om et "indre marked" for brugte byggematerialer, idet det bør sikre håndtering af aspekter ift. dokumentation og ansvar. Det bør desuden være muligt for offentlige bygherrer at opstille krav til energieffektivitet, CO₂-aftryk på bygnings- og konstruktionsniveau, CO₂-emissioner i bygge- og anlægsproces mv. i udbud, og at grønne løsninger kan vægte i tildelingen af opgaver. Dansk Byggeri støtter ikke, at bygningers CO₂-emissioner indgår i EU's kvotesystem, idet systemet, iflg. Dansk Byggeri, ikke fungerer i sin nuværende udformning.

SYNERGI er enig med Kommissionen i, at den grønne omstilling først og fremmest skal være samfundsøkonomisk rentabel, og at både offentlige og private midler er nødt til at bringes i spil, hvis vi skal kunne nå vores klimamål. SYNERGI er derfor meget tilfredse med Kommissionens ønske om at finde nye finansieringsformer inden for energirenoveringer. SYNERGI mener, at det bør være lettere for banker, pensionskasser og andre investorer at vurdere risikoen forbundet med investeringer i energieffektivitet.

SYNERGI ser frem til, at Kommissionen i 2020 vil udforme rådgivning, der skal assistere medlemsstaterne med at imødegå energifattigdom. SYNERGI mener, at klimapolitiske initiativer går hånd i hånd med fornuftige og rentable politikker på andre områder, og energieffektivitet i den forbindelse er et virkemiddel, som skaber adskillige positive sideeffekter i tillæg til de grønne gevinster. SYNERGI opfordrer desuden til, at man fra dansk side arbejder for at få en strategi og mål for energieffektiviseringer i industrien.

SYNERGI er bekymret for, at inklusion af bygningerne i EU's kvotehandelssystem medfører, at medlemsstaterne vil benytte sig af kvotehandel for at møde målene i bygningsdirektivet fremfor at skabe reelle energibesparelser. Dermed vil man iflg. SYNERGI ikke kunne høste de ønskværdige sideeffekter, som er forbundet med energieffektivitet, og der ses en risiko for, at regningen ender hos de fattigste forbrugere.

Danske Rederier lægger vægt på, at søfarten er et globalt erhverv og er derfor meget skeptisk over for Kommissionens forslag om at udvide EU's kvotehandelssystem til den maritime sektor og ønsker i stedet en international CO₂-afgift på et tidspunkt, hvor nye brændstoftyper er tilgængelige. Hvis inkludering af søfart i EU's kvotehandelssystem bliver en realitet, bør det iflg. Danske Rederier være på lige konkurrencevilkår, belønne de skibsejere, der allerede har investeret i at reducere deres udledninger samt bane vejen for etableringen af en international markedsbaseret foranstaltning for skibsfarten fx en CO₂-afgift. Endelig bør et provenu fra en inklusion af skibsfarten i EU kvotehandelssystem benyttes til at fremme omstillingen til bl.a. nye bæredygtige alternative brændstoffer. For Danske Rederier er det desuden vigtigt, at Kommissionen forslag om obligatorisk brug af landstrømsanlæg er teknologi-neutral, samt at revisionen af energibeskatningsdirektivet fremmer innovation, ses i sammenhæng med andre energi- og klimarelaterede skatter samt at EU inkluderer mulige økonomiske konsekvenser af at fjerne den obligatoriske fritagelse for skibsbrændstof i energibeskatningsdirektivet.

I følge Danske Rederier bør en CO₂ grænsetilpasningsmekanisme bl.a. være i overensstemmelse med WTO reglerne, ikke være en bagdør for protektionisme, ikke udgøre en administrativ hindring for importen af varer fra 3. lande og bør udarbejdes i dialog med EU's vigtigste handelspartnere. Danske Rederier foreslår desuden, at syntetiske brændstoffer baseret på Power-to-X teknologien prioriteres i EU's forsknings- og udviklingsindsatser. Danske Rederier støtter også et øget fokus på digitalisering, da det vil øge effektiviteten og dermed reducere emissionerne af skibe og lastbiler, især omkring havne.

Danske Maritime hilser Europa-Kommissionens Grønne Pagt velkommen. Danske Maritime vurderer, at en gennemførelse af initiativerne i Kommissionens Grønne Pagt vil styrke industriens konkurrenceevne globalt og samtidig bidrage til at opfylde Kommissionens ambitiøse mål om en markant reduktion af skibsfartens drivhusgasemissioner og en bæredygtig "Blå Økonomi for Europa". Et meget vigtigt initiativ på EU-plan i bestræbelserne på at skabe en klimaneutral søtransportsektor er det nye partnerskabsprogram vedr. en CO₂-neutral søtransportsektor. Det er dog afgørende, at partnerskabet sikres et tilstrækkeligt højt budget inden for EU's kommende budgetramme til iværksættelse af de krævede forsknings- og udviklingsaktiviteter. Danske Maritime finder det derudover væsentligt, at skibsfartens eventuelle inddragelse i kvotehandelssystemet eller indførelse af afgifter på skibsbrændstof skaber incitamenter til, at den globale skibsfart i øget omfang anvender europæiske værfter samt løsninger og teknologier fra den europæiske maritime udstyrsindustri. Afgifter på skibsbrændstof opkrævet i Europa kan fx øremærkes til gennemførelse af demonstrations-, forsknings- og udviklingsaktiviteter i partnerskaber mellem europæiske maritime virksomheder, forskningsinstitutioner og myndigheder.

I en situation, hvor der i de kommende år skal der gennemføres betydelige investeringer inden for den europæiske maritime industri for at udvikle nye klimavenlige løsninger og teknologier og med øgede omkostninger for industrien til følge, vurderer Danske Maritime, at der er endnu stærkere behov for at sikre industrien fair og lige konkurrencevilkår globalt. I dag eksisterer der hverken i WTO eller i OECD-regi handelspolitiske instrumenter, der kan sikre sådanne vilkår. Danske Maritime vurderer derfor, at EU's handelsdefensive regler bør udbygges, så EU kan iværksætte undersøgelser af unfair handelspraksis inden for skibsbygning og den maritime udstyrsindustri og om nødvendigt indføre modforanstaltninger. Derudover at EU mere aktivt gør brug af EU's konkurrenceregler til bekæmpelse af unfair konkurrenceadfærd fra maritim industriaktivitet i tredjelande.

WWF støtter en række forslag i Kommissionens grønne pagt herunder en EU klimalov, at alle sektorer skal bidrage til klimaneutralitet i 2050, et øget fokus på energigirenoveringer, dekarbonisering af transportsektoren, fokus på biodiversitet, en Jord til Bord strategi, der skal fremme bæredygtige fødevarer,

inkludering af bæredygtighedsmålene i Det Europæiske Semester mm. WWF efterspørger dog samtidigt bl.a., at EU skal være klimaneutral i 2040 (i stedet for i 2050), at Kommissionen primo 2020 fremlægger forslag om at reducere EU's drivhusgasudledninger med 65 %, dekarbonisering af gasssektoren, juridisk bindende mål for biodiversitet både i EU og nationalt, fokus på bæredygtig finansiering skal indeholde "nye penge", at andelen af grøn finansiering i EU's budget bør udgøre 50 % samt, at en Just Transition Mekanisme skal understøtte klimaneutralitet i 2040. Derudover mener WWF, at der i EU's handelsaftaler bør indgå et bindende kapitel om bæredygtighed og der bør ud over Parisaftalen også indgå referencer til forpligtelser i biodiversitetskonventionen i aftalerne.

Økologisk Landsforening roser Kommissionens meddelelse og fremhæver, at den er i fuld overensstemmelse med Økologisk Landsforenings egen politik for klima og landbrug. Økologisk Landsforening er fortalere for introduktion af obligatorisk klimaregnskab for alle med et fastlagt CO₂ loft og betaling til klimakompensation for overtrædelse af loftet og finansiering af arealbaserede klimatiltag med midler fra EU's landbrugsstøtte. Økologisk Landsforening mener desuden, at EU's landbrugsstøtte gradvis skal omlægges fra passiv arealstøtte til betaling for fælles goder som natur- og klimatiltag. Økologisk Landsforening vurderer, at fra 2022 bør halvdelen af søjle I budgettet bruges på eco-schemes og adgangen til støtten bør forudsætte, at der er lavet et klimaregnskab og dokumentation på bidrag til naturbevarelse med en henvisning til Aichi målene i FN's biodiversitetskonvention. Økologisk Landsforening opfordrer derudover til, at økologi indgår eksplicit i den kommende aftale om Horisont Europa.

Økologisk Landsforening bakker desuden op om anbefalingen i Kommissionens udkast til en europæisk grøn pagt om, at medlemsstaterne kan gøre målrettet brug af momssatser, der afspejler højere miljøambitioner, for eksempel i form af støtte til økologisk frugt og grønt. Økologisk Landsforening mener, der er et grundlæggende behov for at internalisere samtlige produktionsomkostninger i produkterne. Det er en forudsætning for, at markedet kan trække en grøn omstilling. Økologisk Landsforening mener derfor også, at det er meget positivt, at Kommissionen lægger op til, at der skal laves en skattereform, der skaber de rette incitamenter til bæredygtig adfærd hos producenter, brugere og forbrugere, og at støtten til fossile brændsler skal fjernes.

EjendomDanmark vurderer, at Kommissionens klimahandlingsplan bør prioriteres højt og bør være så inkluderende, markedskonform og realistisk som muligt. EjendomDanmark vurderer, at et europæisk fokus på energirenoveringer bør indebære reelle midler og ikke kun rådgivning af medlemslandene. EjendomDanmark støtter Kommissionens forslag om at invitere relevante interessenter til at deltage i en dialog om barriererne for renoveringer i EU og efterlyser dog samtidigt inkludering af ejendomsbranchen i denne dialog.

EjendomDanmark støtter øget finansiering af den grønne omstilling, men finder det unødvendigt at opfinde nye fonde og mekanismer frem for blot at målrette de eksisterende (herunder strukturfondene). Desuden støtter Ejendom Danmark, at klima- og miljøkonsekvenser indgår som en integreret del af virksomheders almindelige drift og fokus. Dog bør det ikke blot udgøre administrative byrder, der reelt ikke ændrer virksomhedernes adfærd og perspektiv. EjendomDanmark vurderer, at flere af tiltagene, der følger af kommissionens ambitioner, vil have betydelige økonomiske konsekvenser, hvorfor disse bør grundigt belyses i takt med, at Kommissionens planer og initiativer konkretiseres yderligere.

Dansk Affaldsforening støtter, at Kommissionens strategi for cirkulær økonomi primært dels vil holde sig til produkter frem for affaldshåndteringen dels vil fokusere på tekstil-, bygge-, elektronik- og plastsektoren. Dansk Affaldsforening bifalder, at det undersøges nærmere hvor og hvordan, der skal

stilles krav til indhold af genanvendte materialer i forskellige sektorer. Ligeledes bør krav om, at emballager skal kunne genbruges eller genanvendes rykkes frem til år 2025 frem for 2030. Dansk Affaldsforening mener ikke, at der skal udvikles en EU-model for særskilt affaldsindsamling, idet der allerede i dag er EU krav om særskilt indsamling af de relevante fraktioner. Derudover bør der fokuseres på erhvervslivets affaldsproduktion og – håndtering. Dansk Affaldsforening mener, at det må undersøges nøje hvilke muligheder og risici, der er forbundet med at stoppe eksport af affald ud af EU. Dansk Affaldsforening støtter, at EU's Innovationsfond skal bidrage til udrulning af projekter om fx alternative brændstoffer og CO₂-fangst. Dansk Affaldsforening støtter også, at Kommissionens strategiske handlingsplan for batterier bl.a. fokuserer på batterier fra elektriske køretøjer som i stigende grad udgør en håndteringsmæssig udfordring.

Dansk Affaldsforening bifalder, at Kommissionen ønske om mere gennemsigtighed for elektroniske kommunikationstjenesters miljøpåvirkning bør udvides til at omfatte returordninger for uønsket elektrisk udstyr også for en bredere vifte af produkter end mobiltelefoner, tablets og opladere. Dansk Affaldsforening kan ikke bakke op om Kommissionens overvejelser om en skat på den mængde plastemballageaffald, der ikke genanvendes. Iflg. Dansk Affaldsforening vil skatten blive pålagt medlemslandene og ikke producenterne af de plastemballage, der ikke er egnet til genanvendelse og dermed ikke have en miljøeffekt.

Brintbranchen byder Kommissions meddelelse velkommen særligt fokus på de muligheder der ligger i brint, bl.a. mht. sektorkobling, og udnyttelsen af eksisterende infrastruktur, herunder gasnettet. Brintbranchen fremhæver, at Power-2-X kommer til at spille en nøglerolle for EU i de næste faser af den grønne omstilling både når det handler om at høste energi fra Nord- og Østersøen og sikre decarbonisering af transport- industri- og landbrugssektorerne, og når det gælder dansk beskæftigelse og eksport. Brintbranchen opfordrer Kommissionen til i det kommende arbejde at lægge yderligere vægt på de muligheder, der ligger i brint og brintbaserede produkter herunder markant bedre rammevilkår for konvertering og lagring af den grønne energi. Dette gælder også ift. EU's statsstøtteregler i forhold til energikonvertering.

Dansk Erhverv støtter, at pagten både iværksætter nye tiltag og sikrer, at gældende lovgivning håndhæves, gennemføres og ændres, hvor de ikke understøtter pagten. Dansk Erhverv finder det afgørende, at man dansk side bakker positivt op om de højere klimaambitioner og fokuserer på at støtte tiltag, som understøtter konkurrenceevnen, samt på at undgå øgede omkostninger for danske og europæiske virksomheder. Dansk Erhverv mener, at effekten af en udvidelse af kvotesystemet kan være tvivlsom, og opfordrer derfor regeringen til ikke at støtte en udvidelsen af dette. Dansk Erhverv støtter en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme på europæisk niveau, hvis den kun rammer importerede råvarer med et højt CO₂-niveau med afgift, men bemærker, at den nuværende anspændte handelspolitiske situation ikke er gunstig for et så vidtrækkende initiativ. Dansk Erhverv støtter en ambitiøs transportstrategi, men finder det problematisk, hvis der kan implementeres forskellig lokal regulering, da dette påvirker konkurrenceevnen negativt. Dansk Erhverv opfordrer en forstærket indsats mod at få et højere multilateralt ambitionsniveau i forhold til krav til fly- og skibstransport for at bibeholde EU's globale konkurrenceevne.

Dansk Erhverv bakker op om jord-til-bord-strategiens ambition om at skabe et fair, sundt og miljøvenligt fødevarer system og støtter, at den fælles landbrugspolitik i endnu højere grad indlejrer robuste klima- og miljøkriterier. Dansk Erhverv støtter tydelig og troværdig information om fødevarers ernæringsmæssige værdi og miljøaftryk, ser frem til styrket fokus på bekæmpelse af fødevarer vindel men efterlyser bedre regulering for at begrænse madspild og bidrage til en cirkulær økonomi. Regeringen bør desuden arbejde for en hurtig opdatering af reglerne om planteforædlingsteknikker, da disse rum-

mer store klimapotentialer. Dansk Erhverv støtter en omstilling af EU til en ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, og understreger, at den grønne omstilling på klimaområdet ikke må ske på bekostning af biodiversitet. Dansk Erhverv bemærker, at harmonisering og håndhævelse af eksisterende lovgivning bør være centralt i det 8. miljøhandlingsprogram og støtter en ny strategi for cirkulær økonomi, herunder blandt andet udbredelse af EUs miljømærke, en effektiv affaldssektor og et effektivt marked for råstoffer og biprodukter, sammen med en styrkelse af offentlige grønne indkøb. Dansk Erhverv støtter desuden en stærk indsats for at styrke biodiversitet og en ny strategi for bæredygtig brug af kemikalier for at sikre et giftfrit miljø.

I forhold til finansiering er det afgørende for Dansk Erhverv, at investeringer og finansiering af grønne projekter foretages på markedsvilkår, og at politiske initiativer, der tager sigte på finansielle virkemidler har et internationalt sigte og aktivt understøtter dansk jobskabelse, eksport og konkurrenceevne. Dansk Erhverv ser også frem til etableringen af et system for klassificering af miljømæssigt bæredygtige aktiviteter for at identificere bæredygtige investeringer, og støtter også enkle og transparente regler for beskatning af investeringer i grønne løsninger.

De Danske Bilimportører henviser generelt til de officielle udtalelser om den grønne pagt fra ACEA (European Automobile Manufacturers' Association). Bilindustrien bakker overordnet set op om Kommissionens initiativer til nedbringelse af forureningen og CO₂-udleningerne fra vejtransporten. De Danske Bilimportører anfører dog, at en eventuel fremrykket eller forceret revidering af CO₂-standarder for person- og varebiler og en eventuel samtidig forsinkelse eller udskydelse af Kommissionens revideringen af direktivet om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer giver anledning til bekymring.

Dansk Planteværn anerkender betydningen af at producere fødevarer på en mere bæredygtig og miljøneutral måde og finder det vigtigt, at Kommissionens meddelelse sætter rammen for udarbejdelse af specifikke strategier, der giver mulighed for at sikre udviklingen af en fortsat konkurrencedygtig og bæredygtig landbrugsproduktion i såvel Danmark, som i EU. Dansk Planteværn bemærker i forbindelse med reduktionsmål, at EU's pesticidforbrug bør ses i et globalt perspektiv, da en reduktion i den europæiske fødevarerproduktion vil medføre en stigning i importen af fødevarer. Det bør tilstræbes, at alle medlemsstater stilles lige, således, at lande, der allerede har gennemført reduktioner, bliver godskrevet tidligere tiders indsats. Det er afgørende, at initiativerne, der skal føre frem til Kommissionens jord-til-bord-strategi muliggør en bred og nuanceret debat om pesticider, herunder de positive effekter ved anvendelse af pesticider generelt.

3F mener, at Danmark skal arbejde for og understøtte, at EU stiler efter den mest ambitiøse grønne opfyldelse af målene fra Paris-aftalen. 3F understreger, at bæredygtighed indbefatter både de sociale, miljømæssige og økonomiske aspekter, og forventer at en omformning af økonomien indbefatter bæredygtige jobskabelse, "retfærdig overgang", der som minimum betyder overholdelse af ILO-konventionerne, Global Compact, EU-direktiver, nationale gældende regler samt aftaler indgået af arbejdsmarkedets parter. 3F fremhæver blandt andet, at medarbejderne i virksomhederne bør inddrages i omstillingen af den enkelte virksomhed for at udnytte medarbejderes viden om eksempelvis energibesparelser og for at undgå tab af arbejdspladser. Det bør sikres, at medarbejderne har de nødvendige kvalifikationer og kompetencer for at kunne understøtte en ren og cirkulær økonomi, og at de mest påvirkede af den grønne omstilling tilbydes omskoling. Det skal i forbindelse med jord-til-bord-strategien sikres, at dansk landbrug og fødevarerindustri ikke afvikles, men i stedet udvikles, så andre EU-lande kan drage nytte af den erfaring og viden dansk landbrug og fødevarerindustri har omkring bioøkonomi og bæredygtig fødevarerproduktion. Endeligt mener 3F, at der generelt bør på fokuseres på, at alle medlemsstater implementerer og håndhæver EU-lovgivningen.

Verdens Skove byder den europæiske grønne pagt velkommen men bemærker, at indeholder en silo-tænkning, der favoriserer indsatser for klimaet og i svagere grad indtænker biodiversiteten. Verdens Skove byder klimaloven velkommen og under-streger, at den bør samtænke biodiversitet og klima. Biodiversitetskrisen skal løses ved beskyttelse af større arealer ved lov samt ved mainstreamning af biodiversitet i EU's politikker, herunder i den kommende skovstrategi, og ved, at EU lægger produktionen om for at fokusere på at producere planteproteiner til mennesker i stedet for kød og dyreprotein. Pagten bør fokusere på urørte og naturlige skove og andre økosystemers betydning, da størstedelen af alle landlevende arter er knyttet til skovnatur, og da urørte skove og andre økosystemer er langt de bedste steder at sætte ind i kampen for klimaet og biodiversiteten. EU bør forbyde import af produkter der medvirker til skovrydning og skov degradering og nedsætte sit pres på de oprindelige skove uden for EU samt sikre et mere bæredygtigt forbrug af biomasse. Verdens Skove mener, at naturbaserede løsninger bør favoriseres, når de reelt er gode for biodiversitet og klima. Generelt bør pagten indeholde bindende aftaler og ikke blot frivillige ordninger og hensigtserklæringer. Den bør også lægge op til regler og love, der beskytter biodiversiteten og indgår i en ambitiøs biodiversitetsstrategi, samt lægge op til at forbruget i EU sænkes.

Dansk Skovforening mener, at den grønne pagt overordnet giver en god og fornuftig ramme for at håndtere klimaforandringer og tab af biodiversitet. Klimaloven skal tydeligt fastsætte betingelserne for en effektiv og retfærdig omstilling, der skaber forudsigelighed for investorerne og sikrer, at omstillingen er uigenkaldelig. Dansk Skovforening byder en opdatering af EU's skovstrategi velkommen, da den netop skal balancere klimaforandringer og tab af biodiversitet, der både komplimentere og modarbejder hinanden. I forhold til den nye kommende biodiversitetsstrategi finder Dansk Skovforening det positivt, at den skal indeholde målbare målsætninger og konkrete foranstaltninger til at opnå målsætningerne, og bemærker, at det i denne sammenhæng giver god mening, at der bygges videre på Natura 2000-netværket.

350 Klimabevægelsen mener, at regeringen på grund af den grønne pagts væsentlighed for at kunne levere på regeringens ambitiøse målsætninger i klimaloven mv., bør forankre Danmarks position til pagtens initiativer i regeringens udvalg for grøn omstilling. 350 Klimabevægelsen mener, at pagten mangler politiske initiativer i forhold til udbudssideklimapolitik, som er politik, der begrænser udvindingen af det kulstof, som emissioner er gjort af. Danmark bør derfor tage initiativ til samle en koalition af medlemslande for at bære udbudssideklimapolitik ind i den grønne pagt.

Dansk Korn & Foder (DAFAKO) glæder sig over, at denne generations største udfordringer italesættes på EU plan, da der er tale om udfordringer, der skal løses globalt. DAFAKO er positive over, at der lægges vægt på, at der så vidt muligt bruges samme regnegrundlag ved sammenligningen af udledning fra forskellige produkter. DAFAKO bemærker, at europæiske produkters konkurrenceevne kan falde i forhold til mere emissionstunge produkter fra tredjelande. Særligt er der en risiko for, at EU's eksport af højdeværdiprodukter på fødevarerområdet falder, samt for flytning af produktion til områder med mindre ambitiøse klimamål, hvilket pagten ikke tager højde for.

Danske Havne byder pagten velkommen og støtter den bæredygtige udvikling, hvor Europa fra 2050 skal være klimaneutral, og den økonomiske vækst er afkoblet fra ressourceanvendelsen. Det er vigtigt med en fælles linje i hele EU, så man ikke flytter miljøproblemer fra det ene til det andet land, og Danske Havne er overbevist om, at havnene kan spille en stor rolle i den grønne omstilling. Danske Havne ser frem til strategien om en bæredygtig og intelligent mobilitet og er meget enige i behovet for at flytte en væsentlig andel af landtransporten over på jernbane og indre vandveje samt "short sea". Danske Havne støtter, at der indføres EU-regler om tilslutningspligt til landstrøm i havne med landstrøm, og hvor det er teknisk/praktisk muligt. Danske Havne støtter også en energiskatte-omlægning, der sikrer

lige vilkår for forskellige typer brændsler og dermed transportformerne, og undtager nye bæredygtige energiformer for at understøtte udviklingen og implementeringen af disse brændsler.

Plastic Change er overvejende positivt indstillet over den grønne pagt, herunder at den sammentænker natur- og klimaproblematikker, og fokuserer i sit høringssvar på mobilisering af industrien med en ren og cirkulær økonomi for øje. Plastic Change påpeger, at den danske oversættelse forveksler genbrug og genanvendelse, og denne forskel er væsentlig for overgangen til en reel cirkulær økonomi til gavn, da genbrug så vidt muligt bør finde sted i stedet for genanvendelse. Plastic Change støtter det fortsatte arbejde med udvidet producentansvar, da dette er centralt for cirkulær økonomi, og støtter også fokus på tilsætning af mikroplastik i produkter og udledning af mikroplastik ved slid, som netop kræver, at producenterne tager ansvar. Endeligt mener Plastic Change, at der skal være gode muligheder for at implementere og håndhæve pagtens tiltag, og anbefaler, at man fortsat benytter EU's principper om reduktion og genbrug før genanvendelse som rettesnor for arbejdet.

Dansk Energi bakker op om Kommissionens ambitioner om klimaneutralitet i 2050 og ønsker derudover, at EU's klimamål i 2030 forhøjes til mindst 55 %. Dansk Energi vurderer, at en lineær reduktion af drivhusgasser i EU fra niveauet ved indgangen til 2020 til klimaneutralitet i 2050 formodentlig går gennem 55 % i 2030, hvorfor Dansk Energi mener, at formuleringen om at øge 2030 klimamålet til "mindst 50 % og imod 55 %" er for uambitiøst.

Derudover bemærker Dansk Energi, at de antagede omkostninger for en række vedvarende energiteknologier stadig er urealistisk høje i Kommissionens modellering af fremtidens energisystem. Dansk Energi opfordrer derfor regeringen til at engagere sig i arbejdet med opdateringen af EU's referencescenarie i forbindelse med, at Kommissionen i øjeblikket efterspørger input til en opdatering af scenariet fra 2016.

Ift. en europæisk klimalov anbefaler Dansk Energi, at den bl.a. kan omfatte flg. principper: 1) Ingen offentlig støtte til fossile brændsler eller til infrastruktur, der over tid vil transportere andet end vedvarende energi (eller andre klimaneutrale energityper), 2) alle forbrugere skal have ret til at vælge et grønt el/energiprodukt 3) energi skal flyde frit på tværs af landegrænser 4) der aldrig forekommer diskrimination af grønne energityper til fordel for fossile brændsler 5) betalinger til infrastruktur skal være teknologineutrale og ske i forhold til de omkostninger, kunderne pålægger nettet.

Ift. Just Transition opfordrer Dansk Energi til, at disse midler anvendes til at understøtte den grønne omstilling bl.a. interne netforstærkninger og netudbygninger, hvilket bl.a. kan understøtte den nødvendige udbygning af VE i de mest kulintensive regioner.

Dansk Energi ønsker derudover at følgende særligt prioriteres:

- Fjerne barrierer for elektrificering for eksempel gennem en dedikeret europæisk elektrificeringsstrategi.
- Styrke EUs CO₂ kvotesystem for at sikre en dekarbonisering af de ETS-omfattede sektorer (energi og industri) i god tid inden 2050 herunder etablering af en såkaldt "auction reserve price", som sikrer, at auktioner af kvoter bliver aflyst, hvis ikke en retvisende pris nås.
- Sikre en markant acceleration af udbygningen af det trans-europæiske elnet med særligt fokus på revidering af TEN-E forordningen og andre infrastrukturrettede initiativer på europæisk niveau. Der må også tænkes nyt i forhold til at opnå besparelser ved bedre samtænkning af udbygning af offshore elnet og havindmølleparker.

- Udnytte potentiale for havvind i Nordsøen og Østersøen. Konkret vil det være nyttigt, hvis havvindstrategien sætter gang i en screening af alle europæiske farvande, så der kommer større gennemsigthed omkring havvindspotentiale og eksisterende anvendelse af havbunden mhp. bl.a. at bevæge sig i retning mod større og/eller bundlede udbud på fx 5-10 GW.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) hilser Kommissionens meddelelse velkommen og mener, at Danmark bør arbejde for at holde og hæve ambitionerne i pagten særligt på indsatsområderne klima og biodiversitet. Pagten er en rigtig god policyramme, men Danmark bør arbejde for, at der sker en reel sektorintegration af alle fællesskabets politikker og ikke kun de nævnte udspil. DN støtter at omstillingen mod klimaneutralitet og at beskytte, bevare og øge EU's naturkapital og beskytte borgernes sundhed og trivsel mod miljørelaterede trusler og konsekvenser samtidig skal omstillingen være retfærdig og inklusiv. DN stiller sig positiv overfor, at klima er en overliggende dagsorden for strategien, men stiller sig undrende overfor, at biodiversitet ikke har fået tildelt samme overliggende position i pagten.

På klimaområdet hæfter DN sig ved, at EU vil gå foran, også selv om andre ikke er villige til at handle. Danmark bør arbejde for at EU tager et markant internationalt lederskab, og holde Kommissionen fast på de meldinger, der gives i pagten, og mener desuden, at der skal arbejdes for at der opstilles delmål i planen for perioden frem mod 2030. DN finder det desuden positivt, at Kommissionen vil fremlægge forslag om en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme, om end den ifølge DN bør omfatte mere end blot "enkelte sektorer". På natur- og biodiversitetsområdet mener DN, at Kommissionens målsætninger er alt for vage i forhold til virke som en ambitiøs driver i de internationale forhandlinger, og der mangler fokus på arealanvendelse, indsatser vedrørende havet og en plan for at begrænse den øgede brug af biomasse til energiproduktion. DN mener, at Danmark bør arbejde aktivt for, at der i lyset af pagten tages konsekvente beslutninger i forhold til den kommende fælles landbrugspolitik. Der bør indføres fuldstændig krydsoverensstemmelse således at ingen kan modtage midler fra EU's tilskudsordninger, hvis det modarbejder andre EU-politikker f.eks. på natur- og miljøområdet. DN ser frem til, at Kommissionen i 2021 vedtager en handlingsplan for nulforurening for vand, luft og jord, selv om DN bemærker, at det er svært at vurdere indholdet, da det kun er overfladisk beskrevet i pagten. DN finder det vanskeligt at vurdere det konkrete indhold i den bebudede strategi for bæredygtig brug af kemikalier, og om det vil være forbedring af beskyttelsesniveauet. Danmark bør arbejde for, at der sker en markant styrkelse af beskyttelsesniveauet i forhold til kemikalier som efter DN's mening bør hvile på et udvidet forsigtighedsprincip. Endeligt bifalder DN, at Kommissionen vil sætte fokus på risikoen ved hormonforstyrrende stoffer, farlige kemikalier i produkter, og virkningerne af kombinationen af forskellige kemikalier og persistente kemikalier.

Rådet for Grøn Omstilling (tidligere Det Økologiske Råd) hilser generelt meddelelsen om European Green Deal (EGD) velkomment. Rådet opfordrer overordnet til:

- At bakke op om Europa-Parlamentets opfordring til at analysere klima- og miljøkonsekvenserne ved al relevant lovgivning og budgetforslag og sikre, at de er i overensstemmelse med målet om at tilstræbe begrænsning de globale temperaturstigninger til under 1,5 grader, og at de ikke bidrager til biodiversitetstab.
- At skærpe sin holdning til EU's klimamål, så det skal være *mindst* 60% i 2030 og CO₂-neutralitet *senest* i 2050. Det er vigtigt, at dette meldes ud i god tid inden COP 26 i Glasgow mhp. at EU kan spille en aktiv og progressiv rolle her.
- At stille krav om, at medlemsstaterne indrapporterer black carbon og den global opvarmning fra dette på lige fod med CO₂ og de øvrige drivhusgasser.

- At undgå at betone vækst og konkurrenceevne, og vækst bør erstattes af ”grøn vækst”. Rådet er med på, at disse hensyn indgår, men de kan betones så stærkt, at det fører til, at man sætter foden på bremsen i forhold til EU's klima- og miljøtiltag.

Rådet støtter ideen om en skattereform, og Rådet kender problemet med traktatens krav om enstemmighed ved grønne afgifter, men bakker op om at Kommissionen vil prøve trods dette. Kan man ikke komme igennem på EU-plan, bør Danmark være med at tage initiativ til, at så mange medlemslande som muligt går sammen inden for rammer af ”Forstærket samarbejde”. Rådet støtter forslaget om stop for støtte til brug fossile brændsler, men det bør præciseres, så både direkte og indirekte støtte skal stoppes. Foreningen støtter forslaget om afgifter på fossile skibsbrændstoffer, og disse skal være langt højere end det, som nu er vedtaget i IMO. På samme måde bør EU søge at indføre afgift på flybrændstoffer.

Rådet støtter princippet om, at EU's budget skal indrettes på at understøtte EGD, både på indtægts- og udgiftssiden. På indtægtssiden støtter foreningen ideen om, at EU skaffer sig egne indtægter, herunder via en afgift på plastaffald, som ikke genanvendes. Dog skal dette kombineres med et forbud mod eksport af plastaffald ud af EU, så man ikke blot kan betale sig fra at eksportere det til lande i Asien eller Afrika.

På udgiftssiden støtter Rådet princippet om indarbejdning af klimaspektet i 25% af alle EU-programmer. Men formuleringen skal skærpes, så det får en reel effekt, modsat hvad der har været realiseret i indeværende landbrugsreformperiode. Hvad angår de 25%, skal disse anvendes til direkte at finansiere tiltag til fremme af klima og miljø. Samtidig skal 100% af alle støtteordninger, herunder landbrugs og strukturfondsmidler, være betinget af opfyldelse af en række klima- og miljøkrav, som går videre end de bindende krav i direktiver og forordninger. Landbrugspolitikken skal omlægges, så den fremmer plantebaseret produktion, både af hensyn til klimaet og af hensyn til fødevarebehov og arealforbrug i en verden med stigende befolkningstal. Mulighederne for at udnytte landbrugsordningerne til varige forbedringer bør forbedres ved at øge mulighederne for ’engangsbetalinger’, for eksempel i forbindelse med udtagning af sårbare landbrugsarealer og jordfordeling. Rådet ser det som en svaghed i landbrugsreglerne, at alle miljøordninger er frivillige – midlerne bør også kunne anvendes til kompensation i forbindelse med tvungne miljøindsatser. Foreningen støtter også princippet om eco-schemes inden for søjle 1, men samtidig skal søjle 2 styrkes, idet en række formål, for eksempel inden for støtte til miljøteknologi ikke kan opfyldes ved hjælp af eco-schemes, da disse skal være arealrelaterede.

Den største risiko i forbindelse med den nye landbrugsreform og et nyt regime med større fleksibilitet og målrettethed medlemslandene imellem er ifølge Rådet, at de nye regler for løbende monitoring, kontrol og effektvurderinger bliver for svage. Hvis ikke der sikres en tilstrækkelig miljømæssig fremdrift og ambitiøse målsætninger i alle lande, så kan fleksibiliteten blive en glidebane, hvor landene svækker ambitionsniveauet for at undgå konkurrenceforvridninger.

Rådet støtter ambitionen om nul-forurening og et giftfrit miljø. Det afgørende er, at det får konkrete konsekvenser og ikke blot bliver en løs vision. Her er det et godt skridt, at Kommissionen støtter yderligere omlægning til økologisk jordbrug. Med hensyn til det tilbageværende konventionelle jordbrug er det afgørende, at det eksisterende direktiv om bæredygtig pesticidanvendelse, herunder Integrated Pest Management, implementeres langt mere håndfast. Det er således hidtil blevet tolket som, at IPM kun indebærer frivillige tiltag, men direktivet rummer muligheden for obligatoriske tiltag, herunder krav om sædskifte, monitoring af skadevoldere forud for evt. sprøjtning samt brug af pletsprøjtning, dvs. kun der hvor der faktisk er skadevoldere. I forhold til industrikemikalierne kan ambitionen om

giftfrit miljø ifølge Rådet kun gennemføres, hvis EU styrker forsigtighedsprincippet og forlader sin enkeltstofstrategi og i stedet inddrager dels cocktaileffekten, dels regulering af beslægtede stofgrupper under ét.

Rådet støtter forslaget om stærkere håndhævelse af EU's regler på klima- og miljøområdet. Rådet støtter at hæve EU's ambitionsniveau yderligere for omstillingen til cirkulær økonomi med særligt fokus på affaldsforebyggelse og ressourceproduktivitet.

Rådet efterlyser en EU-energistrategi, som satser både på EE og VE og samtidig på en energiinfrastruktur, som sikrer, at VE kan udbygges optimalt i hele EU. Strategien skal være konsekvent, så vi for eksempel undgår projekter som Baltic Pipe og Northstream II, som modarbejder en klima- og VE-strategi. Infrastrukturudbygningen skal ske i form af nedgravede kabler, hvis dette er muligt. Der mangler desuden ifølge foreningen en plan for at begrænse den øgede brug af biomasse til energiproduktion samt udfase denne frem mod senest 2050.

Rådet støtter forslaget om en EU Bygningsreoveringsstrategi byggende på "Efficiency First" princippet. Foreningen støtter ikke inklusion af bygninger i EU's kvotehandelssystem, da man hermed risikerer, at medlemsstaterne benytter sig af kvotehandel for at møde målene i bygningsdirektivet fremfor at skabe reelle energibesparelser. EU bør fremme brug af biologisk baserede byggematerialer, herunder træ, med henblik på at sænke den indlejrede energi i bygninger samt øge kulstoflagringen. Den træbiomasse, som i dag forbrændes, skal gradvist enten dirigeres over i produktion af varige goder som bygninger og kvalitetsmøbler, eller forblive i skovene som død vedmasse til gavn for biodiversiteten.

I forhold til biler støtter Rådet en fremrykket skærpelse af kravene til CO₂-emission. Da man formentlig vil have benzin- og dieslbiler på vejene helt frem til 2040 eller senere, er det afgørende, at CO₂-udslippet herfra bliver så lavt som muligt, samtidig med at man bringer andelen af elbiler så højt op som muligt. Der skal tilsvarende laves en strategi for tunge køretøjer og ikke-vejgående maskiner, der baseres på VE, med vægt på eldrift og uden 1. generations biobrændstoffer. Arbejdet med udvikling af effektiv og billigere grænseoverskridende jernbanetransport af både gods og passagerer bør styrkes.

Drivkraft Danmark støtter en ambitiøs grøn omstilling, som er markedsdrevet, omkostningseffektiv og bygger på et velfungerende indre marked i EU. Drivkraft Danmark bakker op om klimaneutralitet i 2050 og regeringens ønske om at sænke drivhusgasudledningen i Europa med mindst 55 % i 2030. Foreningen er enige i, at EU's kvotehandelssystem skal spille en væsentlig rolle gennem en robust kvotepris i kombination med tiltag, der forebygger CO₂-lækage for konkurrenceudsatte sektorer.

Drivkraft Danmark finder det relevant at se på mulighederne for at udvide rammerne for EU's kvotehandelssystem. Det bør dog analyseres grundigt for de enkelte sektorer og skal ses i sammenhæng med andre overvejelser og initiativer til at fremme den grønne omstilling i de pågældende sektorer. I forhold til overvejselsen om inkludering af transporten i kvotehandelssystemet kan det for eksempel være samspillet med en revision af EU's energibeskatningsdirektiv, der vægter CO₂-indhold frem for energiindhold for at fremme alternative drivmidler i transportsektoren.

Generelt bakker Drivkraft Danmark op om Kommissionens initiativer til nedbringelse af forureningen og CO₂-udledningerne fra vejtransporten. I forbindelse med den foreslåede revision af standarderne for køretøjernes CO₂-emissioner, bør regeringen ifølge foreningen arbejde for, at øget andel af VE i brændstofferne tæller med i opgørelsen af bilernes CO₂-emissioner.

Det vil ifølge Drivkraft Danmark give et væsentligt incitament til markedet om at producere grønne brændstoffer og bilfabrikkerne til at producere køretøjer, der kan udnytte disse. Det vil også skabe de

nødvendige markedsmæssige rammer for etablering af den nødvendige infrastruktur eller udnytte den eksisterende infrastruktur til de grønne brændstoffer ikke mindst PtX. Til eksempel bremses produktionen og anvendelsen af metanol baseret på 100 % VE som transportbrændstof af, at bilproducenterne ikke producerer køretøjer, der kan køre på ren eller høje iblandinger af metanol. 100 % VE baseret metanol tæller nemlig som fossil metanol i forhold til standarderne for køretøjernes CO₂-emissioner.

Det er samtidig vigtigt for Drivkraft Danmark, at Kommissionens tanker om støtte til udrulning af ladestationer til el-biler sker på markedsmæssige vilkår, så det ikke hæmmer kommercielle aktørers mulighed for at etablere ladestationer i det offentlige rum.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) fremhæver, at fiskerisektoren er nævnt specifikt to steder.

For så vidt angår anvendelse af mindst 30% af midlerne i den Europæiske Hav- og Fiskerifonds til den øgede klimainsats, er DFPO i udgangspunktet positiv stemt. Det er vigtigt, at også fiskerisektoren bidrager aktivt til den øgede klimainsats. Et forhold, som foreningen også har påpeget over for de danske myndigheder i forbindelse med arbejdet med den nye programperiode 2021-2027. Det er dog ifølge DFPO også vigtigt at sikre, at der er tilstrækkelige midler i fonden at sikre mere traditionel støtte til fiskerisektoren i form af støtte til udvikling af stadig mere skånsomme redskaber og styrke samarbejdet mellem fiskere og forskere yderligere.

I forhold til, at alle EU's politikområder bør bidrage til bevarelse og genopretning af EU's naturkapital, er det ifølge DFPO vigtigt at påpege, at fiskerisektoren allerede i væsentligt omfang bidrager i kraft af de mange beskyttede områder – med tilhørende restriktioner – som fiskeriet er underlagt, og som udbygges for hvert år. I den sammenhæng finder DFPO det vigtigt at understrege, at udvidelsen af naturbeskyttelses-nettet bør indeholde en meget mere målrettet indsats, der sikrer områderne i tæt samspil med de erhverv, der har aktiviteter i områderne. EU's farvande bør udnyttes og forvaltes så optimalt som muligt, hvilket indebærer, at sameksistens mellem naturbeskyttelse og erhverv prioriteres højt.

Der er ifølge DFPO brug for en tilgang, hvor beskyttelsen og forvaltningen bygger på et solidt fundament af videnskabelige data, så det sikres, at områderne har den tilsigtede effekt. Der er i processen også brug for monitorering af områderne i forhold til at kunne dokumentere de ønskede effekter. Det bør ifølge foreningen også medtages i det videre arbejde, at fiskeriet i EU konstant udvikles hen imod stadig større selektivitet med så lille påvirkning af miljøet som muligt.

Marine Ingredients Denmark (MID), der repræsenterer de danske producenter af fiskemel og fiskeolie, hilser den europæiske grønne pagt velkommen. De nuværende og fremtidige udfordringer for klimaet og miljøet er en omfattende opgave, hvorfor ambitiøse og initiativrige målsætninger ifølge MID er et stort skridt i den rigtige retning. Det er ligeledes positivt, at man vil styrke den cirkulære økonomi, da branchen allerede har stort fokus på fuld og effektiv ressourceudnyttelse. MID ser frem til at følge implementeringen af initiativerne, men vil samtidig minde om balancegangen, når der skal indføres tiltag, da disse kan ramme virksomheder, der, som foreningens medlemmer, konkurrerer i et globalt og stærk kompetitivt marked.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det Europæiske Råd den 11. -12. december 2019 noterede sig Kommissionens meddelelse om den europæiske grønne pagt og anmodede i den forbindelse om Rådet om at gå videre med arbejdet med at opnå et klimaneutralt EU senest i 2050.

Der er generel opbakning fra Rådet til Kommissionens grønne pagt, som køreplanen for det videre arbejde med grøn omstilling i EU. Mange medlemsstater finder planen tidsmæssig ambitiøs. Det Europæiske Råd traf i december beslutning om målet om klimaneutralitet i 2050. I forhold til spørgsmålet om et højere reduktionsmål i 2030, forventes at en række medlemsstater vil presse på for et mere ambitiøst EU-mål inden COP 26 i Glasgow på 55 %, mens der ligeledes vil være en række lande, som vil foretrække en mindre ambitiøs opjustering eller en fastholdelse af det nuværende mål på 40 %.

Det vurderes også, at der vil være bred opbakning til ambitionen om at integrere bæredygtighed på tværs af EU's politikker, herunder det europæiske semester, og at der opbakning til Kommissionens køreplan for virkemidler til bedre finansiering af den grønne pagt. Det vurderes dog også, at nogle medlemsstater i forhandlingerne om de enkelte tiltag vil arbejde for, at de ikke pålægges de samme byrder, som medlemsstater, der er længere fremme eller har bedre økonomiske forudsætninger for at gennemføre den grønne omstilling. Der forventes at være bred støtte til en socialt balanceret og retfærdig omstilling samtidigt med, at der på nuværende tidspunkt formodes at være uenighed om finansieringen.

Det vurderes, at en række medlemsstater også forventer, at Kommissionen fremlægger et ambitiøst og tværgående 8. miljøhandlingsprogram med et betydeligt fokus på bedre implementering. Det vurderes endelig også, at et bredt flertal af lande bakker op om, at EU tager mere globalt lederskab på den grønne dagsorden.

Medlemsstaternes mere konkrete holdninger forventes først i takt med, at de konkrete udspil fremlægges af Kommissionen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser den nye Kommissions europæiske grønne pagt velkommen. Kommissionens prioriteter hænger godt sammen med regeringens egen dagsorden inden for klima, natur og miljø, herunder 70 % drivhusgasreduktionsmålet.

Regeringen støtter Kommissionen i, at der er behov for handling for at håndtere de store globale klima- og miljøudfordringer. Regeringen er enig i, at EU skal omstilles til en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, hvor økonomisk vækst er afkoblet fra ressourceanvendelse, naturen og borgernes sundhed beskyttes, og hvor der ikke længere er nettoemissioner af drivhusgasser i 2050.

Regeringen støtter generelt, at bæredygtighed og relevante verdensmål integreres i det europæiske semester, og at bæredygtighed generelt integreres i alle EU's politikker.

Regeringen ser i første omgang frem til fremlæggelsen af forslag til en ny klimalov med EU's mål om klimaneutralitet i 2050 og arbejder for, at Kommissionens forslag til et opjusteret klimamål for 2030 bliver på mindst 55 % herunder mest mulig reduktion i kvotesektoren. Regeringen vil arbejde for, at der i EU gennemføres ambitiøse klimaindsatser i alle relevante sektorer af økonomien, der er nødvendige for at opnå klimaneutralitet i EU.

Opnåelsen af disse målsætninger vil kræve en indsats inden for en række områder særligt energi, transport, landbrug, handel, industri, cirkulær økonomi samt forskning, udvikling og demonstration af bæredygtige og omkostningseffektive teknologier og løsninger. Regeringen finder det vigtigt, at de mange initiativer ses i en sammenhæng i Kommissionens grønne pagt, da klima- og miljøudfordringerne og løsningerne på disse går på tværs af sektorer og politikområder. Regeringen vil arbejde på at

holde Kommissionen ansvarlig for at levere på pagtens lovede indhold, og ser frem til at fremføre ambitiøse grønne målsætninger og virkemidler i diskussion om de enkelte forslag, efter de er fremlagt. Regeringen vil i den forbindelse presse på for at sikre et højt ambitionsniveau i de konkrete forslag fra Kommissionen. Indfrielsen af EU's klimamål skal ske så omkostningseffektivt som muligt, under hensyntagen til både den langsigtede grønne omstilling, bæredygtig erhvervsudvikling og europæisk konkurrencekraft, sunde offentlige finanser og beskæftigelse.

Regeringen ser ligeledes frem til præsentationen af strategierne for omstillingen til en grøn, bæredygtig og cirkulær europæisk industri. Udviklingen mod et klimaneutralt samfund bør gå hånd i hånd med en konkurrencedygtig økonomi. Regeringen lægger vægt på, at der anlægges en bred markedsbaseret tilgang, der understøtter grønne løsninger som en europæisk styrkeposition. Regeringen støtter Kommissionens ambition om at stimulere udviklingen af markeder for klimaneutrale og cirkulære produkter, herunder gennem fælles standarder for produkter og understøttelse af transparens omkring for eksempel produkters og virksomheders påvirkning på klima og miljø.

I forhold til klimaregulering af søfartens udledninger, er det vigtigt EU fortsat arbejder aktivt for og prioriterer, at der vedtages en ambitiøs global løsning i IMO. En regional løsning medfører stor risiko for udflagning af skibe fra Europa, karbon lækage samt ulige konkurrence. Derfor bør eventuelle EU-tiltag, herunder regulering, efterleve principperne om flagneutralitet, undgåelse af CO₂ lækage samt at EU-tiltag ikke er til hinder for en global løsning i regi af IMO.

Regeringen ser frem til, at EU's biodiversitetsstrategi indeholder effektive virkemidler til at stoppe tilbagegangen af den biologiske mangfoldighed, og at EU skal spille en helt central rolle for at få vedtaget nye globale mål under COP15 i Kina i 2020. Regeringen arbejder endvidere for, at EU hæver ambitionsniveauet yderligere for omstillingen til cirkulær økonomi og lægger særligt fokus på affaldsforebyggelse og ressourceproduktivitet. Regeringen ser frem til en kommende strategi for nulforurening samt den kommende jord-til-bord strategi.

For så vidt EU's internationale rolle er regeringen enig med Kommissionen i, at EU skal gå forrest og være global leder på klima- og miljødagsordenen. Regeringen vil arbejde for, at EU på topmøder om klima og biodiversitet går foran og presser på for højere globale ambitioner. Regeringen vil også arbejde for, at klima og miljø opprioriteres i EU's handelsaftaler og præferenceordninger blandt andet via styrkelse af bæredygtighedskapitlerne i nye og eksisterende handelsaftaler. Regeringen støtter også, at EU er med til at fastsætte nye internationale standarder, således at de i videst muligt omfang er i overensstemmelse med EU's klima- og miljøpolitik.

Endelig støtter regeringen også, at der fokuseres på implementering, håndhævelse og opfølgning på EU's klima- og miljøpolitik, og at Kommissionen snarest muligt fremlægger et 8. miljøhandlingsprogram, der understøtter de grønne ambitioner.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 9. januar 2020.

Der er oversendt samlenotat om de økonomiske aspekter af den europæiske grønne pagt til Folketingets Europaudvalg den 9. januar 2020 forud for rådsmødet (ØKOFIN) den 21. januar 2020.

Drøftelser om fremtidens miljø- og klimapolitik blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 13. december 2019 forud for rådsmødet (miljø) den 19. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Notaterne er ligeledes sendt til Miljø- og Fødevareudvalget.

**4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garanti-fond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
KOM (2018)392**

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteloft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forslaget videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljø-tiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på generel indstilling.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på generel indstilling.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarereproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering.

Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne. Med den såkaldt nye leverancemodell anfører Kommissionen, at den fremover ikke vil kontrollere udbetalinger til individuelle støttemodtagere, men fokusere på revisionen af medlemsstaternes administration og opnåelse af resultater.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-2027. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En SWOT-analyse er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en *ex ante-evaluering* er en forudgående analyse af planens forventede effekter. SWOT-analysen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af SWOT-analysen udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.

- Overvågning, rapportering og evaluering: Der skal etableres en såkaldt performanceramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemførelsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.
- Interessentinddragelse: Medlemsstaten skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performancerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle mellem Kommissionens forslag og det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

I Kommissionens forslag vil medlemsstaterne få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav til indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle I opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle II med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver underkendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler og en gennemsnitlig udgift (enhedsomkostning pr. støtteordning). Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (performance clearance), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (performance review), hvor udviklingen for en række årlige milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund resultatindikatorer (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktioner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugs politik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger udover den direkte indkomststøtte til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline" for de yderligere indsats, der gennemføres med landdistriktsstøtte, direkte landbrugsstøtte eller markedsstøtte. Det vil sige, at arealstøtte under søjle II til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle I skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes planer skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plantebeskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om bedrifternes anvendelse af et webbaseret værktøj til udarbejdelse af markkort, afgrødeplanlægning og gødningsplanlægning (bedriftsbæredygtighedsinstrument for næringsstoffer), som kan supplere nationale IT-værktøjer især for mindre bedrifter, som

ofte ikke anvender de mere avancerede IT-løsninger. I relation til klima og biodiversitet følger der krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000 og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyresundhedsområdet foreslår Kommissionen, at konditionalitetskravene om indberetning af dyresygdomsudbrud udvides til også at omfatte mund- og klovesyge og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs samt opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer.

Bedriftsrådgivningstjeneste

Som i det nuværende EU-regelgrundlag stiller Kommissionen forslag om, at medlemsstaterne skal sikre en ordening med rådgivning af landbrugere og andre modtagere af landbrugsstøtte. Kravene til denne tjeneste skærpes i Kommissionens forordningsudkast i forhold til de nuværende krav.

Tjenesten skal yde rådgivning om økonomiske- og miljømæssige forhold samt om den sociale dimension i landbruget og skal som minimum dække alle de krav, betingelser og forvaltningsforpligtelser, som gælder for landbrugsstøtten. Endelig skal den dække krav fastsat i lovgivning om bl.a. vand, bæredygtig brug af pesticider samt initiativer til bekæmpelse af antimikrobiel resistens, risikostyring, støtte innovation og digitale teknologier i erhvervet.

Medlemsstaterne skal sikre, at denne bedriftsrådgivning er upartisk, og at konsulenterne ikke er involveret i interessekonflikter. I Danmark gennemføres denne tjeneste i dag i form af landbrugets rådgivningstjeneste.

Direkte støtte (søjle I)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle I i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

I Kommissionens forslag kan medlemsstaterne vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 % for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 % for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 % for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb), skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad

der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 % af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grøning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 % af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle I eller II.

Miljø- og klimastøtte i søjle I

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for etårige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle II. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 % af den samlede direkte støtte under søjle I. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 %, hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 %.

Landdistriktsudvikling (Søjle II)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,
- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,
- h) Vidensoverførsel og information.

Der er obligatorisk for medlemsstaterne at etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Derudover kan medlemsstaterne etablere frivillige ordninger for omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. I behørigt begrundede tilfælde og for nye tilsagn, der følger direkte efter den første indledende periode, kan varigheden af tilsagn nedsættes. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet, vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante normer for god landbrugs- og miljømæssig stand af jord og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer. Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen med undtagelse af konditionalitetskravet til vandrammedirektivet. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktspolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 % af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer ventes foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 %. Derudover foreslås det, at minimum 5 % af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrencedygtigheden.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 % fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 % af værdien af en produktionsorganisationens markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for

producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 % af en producentorganisations samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 % af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 % af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 % af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes et beløb svarende til mindst 2 % af midlerne under søjle I til målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Midlerne kan anvendes under søjle I eller søjle II eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Af Kommissionens forslag fremgår det, at det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 % for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 % national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke produktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimaindsatser på 80 %, som nu udgør 75 %.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 % af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-2026 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-2027. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 % af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle I. Der kan endvidere overføres yderligere 15 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 % fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 %, mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle I og søjle II vil skulle indgå med vægten 100 %.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 % af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugspolitikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonussen kan blive fritaget til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonussen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 % i forhold til i dag.

Formandskabets ændringsforslag

Det finske formandskab har fremlagt et samlet konsolideret tekstforslag. Formandskabet har blandt andet præsenteret en række reviderede tekstforslag på det grønne område, herunder et forslag om øget fleksibilitet i definitionen af det støtteberettigede areal. Endvidere har formandskabet fremlagt et oplæg om, at der fastsættes en fælles øremærkning på tværs af søjle I og søjle II til de grønne målsætninger på klima, miljø og biodiversitet. Sidstnævnte er dog endnu ikke præsenteret i form af et konkret ændringsforslag til Kommissionens forslag.

De væsentligste ændringsforslag fra det østrigske, det rumænske og det finske formandskab er følgende:

- Modellen for resultatmåling ændres til en såkaldt "trappemodel", hvor tærskelværdien for afvigelse mellem mål og observerede milepæle er 45 % i begyndelsen af perioden og derefter gradvist falder til 35 %.
- Trappemodellen nævnt ovenfor kombineres med toårige milepæle i forbindelse med den såkaldte performancegennemgang, hvor Kommissionen havde foreslået årlige milepæle.
- De specifikke målsætninger for landbrugspolitikken foreslås udvidet til også at omfatte ligestilling mellem mænd og kvinder.
- Kravene til den strategiske plan reduceres, så planen ikke skal indeholde et separat afsnit om de elementer, der vedrører forenkling og færre administrative byrder for støttemodtagerne.
- Der foreslås, at medlemsstaterne kan anvende op til 6 % (i stedet for 4 %) af midlerne under Landdistriktsfonden til teknisk bistand, hvis den pågældende medlemsstats konvolut for landdistriktsudvikling (søjle II) udgør op til 1,5 mia. €.
- Det foreslås, at medlemsstaterne inden for bedriftsrådgivning kan vælge at anvende eksisterende rådgivningssystemer, og at disse både kan være offentlige og private.
- Der foreslås nogle lempelser af visse krav under konditionaliteten, som for eksempel udskydelse af implementeringen af kravet om beskyttelse af vådområder og tørvejorde til 2024 og mulighed for at tage hensyn til blandt andet bedrifters størrelse, bedriftsstruktur og arealandel med skov.
- Af de lovbestemte forvaltningskrav under konditionaliteten foreslås det at slette en række krav om mærkning og registrering af dyr og vedrørende smitsomme husdyrsygdomme.
- Endvidere foreslås det, at implementering af kravet om et webbaseret værktøj til gødningsplanlægning kan udsættes til år 2023 og flyttes fra konditionalitet til bedriftsrådgivningstjenesten. Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at anvende eksisterende nationale systemer, hvis disse er ækvivalente med Kommissionens forslag, og at disse kan være både offentlige og private systemer.
- Der foreslås øget subsidieret på en række områder. Definitionen af "ægte landmand" gøres frivillig for medlemsstaterne, og medlemsstaterne får mere fleksibilitet i forhold til kravene til unge landmænd. Det foreslås, at det er frivilligt for medlemsstaterne, hvorvidt de vil fratække lønomkostninger fra loftet fra direkte støtte pr. bedrift, og om medlemsstaterne vil gøre brug af omfordeling af direkte støtte fra store til små og mellemstore bedrifter.
- Derudover foreslås det, at medlemsstater på baggrund af deres behovsanalyse frivilligt kan beslutte ikke at have risikostyringsinstrumenter i deres strategiske plan. Derudover fremgår det tydeligere, at risikostyringsværktøjer ikke er begrænset til gensidige fonde og forsikringsordninger.
- Det foreslås at tilføje yderligere typer af investeringer til listen over investeringer, hvor der kan ydes støtte på op til 100 %. Det gælder 1) Ikke-produktive investeringer, der sigter mod at beskytte husdyr mod rovdyr, 2) Projekter, der gennemføres af operationelle grupper under det europæiske innovationspartnerskab (EIP) og 3) Ikke-produktive investeringer i skovinfrastruktur, jordfordeling og jordforbedring.
- Det foreslås, at hvis EU-lovgivning resulterer i indførelse af nye krav til landbrugere, kan der ydes støtte til investeringer for at efterkomme disse krav i højst 24 måneder fra den dato, hvor de bliver obligatoriske for landbrugsbedriften (mod 12 måneder under nuværende regler).

- Det foreslås, at der gives mulighed for, at visse arealstøtte-ordninger under søjle II kan have en varighed ned til et år mod ellers 5-7 år.
- Det foreslås, at medlemsstaterne også får mulighed for at udjævne værdien af og afskaffe betalingsrettighederne i løbet af den kommende reformperiode.
- Bestemmelserne om en performancebonus og tildeling af performancebonussen slettes med forbehold for, at dette kan indgå i drøftelserne om den nye flerårige finansielle ramme.
- Det foreslås, at medlemsstaterne i forbindelse med performanceafstemningen skal kunne justere enhedsomkostningen for fx investeringer ud fra forudgående ansøgningsrunder og levere kvantitativ information vedr. udbetalinger i det pågældende finansår. Formandskabet lægger op til fortsat drøftelse af variation for enhedsomkostninger for projektstøtteordninger.
- Det foreslås, at medlemsstaterne på ethvert tidspunkt kan ændre (og anvende) elementer i deres strategiske plan, der vedrører interventioner under landdistriktsudvikling, som ikke medfører ændringer i de fastsatte mål for resultatindikatorer og tilhørende delmål.
- Formandskabet har endvidere foreslået en række ændringer i mulighederne for at yde sektorstøtte, herunder udvidede muligheder for støtte til olivenolie, ligesom der inden for frugt- og grøntsektoren foreslås en højere EU-medfinansiering, når en andel af tiltagene adresserer miljø og klima.
- Formandskabet foreslår også at udvide loftet for koblet støtte, der kan gives i søjle I til det nuværende niveau.
- Formandskabet foreslår, at for sektorstøtte til "andre sektorer" kan medlemsstaten forhøje anvendelsen fra 3 % af sin kuvert til direkte betalinger til 5 % forudsat, at denne forhøjelse fra 3 til 5 % modsvares af en reduktion af den koblede støtte, som medlemsstaten må anvende.
- Det foreslås desuden i det seneste ændringsforslag, at sektorstøtte til "andre sektorer" udstrækkes til en række produkter angivet i et bilag til forslaget.

Formandskabet foreslår, at eco-schemes udover bidrag til mindst en af de tre specifikke målsætninger vedrørende miljø, natur og klima også som supplement kan bidrage til specifikke målsætninger vedrørende beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift) samt det europæiske landbrugs reaktionsevne på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik generel indstilling.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg.

Landbrugsudvalgets samlede udtalelse

Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg har den 2. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse. I udtalelsen lægges der blandt andet vægt på følgende:

Udvalget lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022.

På capping foreslås et loft over den direkte støtte efter 100.000 €, hvor støtte til eco-schemes, unge landbrugere og 50 % af lønomkostningerne fratrækkes før capping. Landbrugsudvalget har med udtalelsen lagt op til, at mindst 60 % af de nationale konvolutter skal allokere til basisindkomstsstøtten og den komplementære omfordelingsstøtte, der er fastsat til minimum 5 %. Mindst 20 % af den direkte

støtte (søjle I) skal øremærkes til eco-schemes, og maksimum 10 % under søjle I kan anvendes til koblet støtte, hertil ekstra 2 % til proteinafgrøder. Der skal anvendes mindst 2 % af de nationale konvolutter til unge landbrugere, der kan understøttes yderligere af landdistriktstiltag (søjle II).

Udvalget støtter obligatoriske eco-schemes, der skal udbydes af medlemsstaten, men er frivillige for landbrugeren, og giver mulighed for at belønne landbrugere for tiltag, der er gavnlige for miljøet, ligesom udvalget tilføjer dyrevelfærd som formål med eco-schemes. Man ønsker en blødere konditionalitet, der giver mere fleksibilitet til medlemsstaten til for eksempel at designe eco-schemes, der skal gå videre end reglerne i konditionaliteten. Til gengæld foreslås en liste over eco-schemes, som medlemsstaten skal udbyde, som for eksempel støtte til biodiversitet (ikke-produktive arealer) og tiltag på kulstofrige jorde, ligesom Kommissionen skal udvide denne liste med andre eco-schemes, som skal være valgfrie for medlemsstaterne. Listen med konkrete eco-schemes, som medlemsstaterne skal udbyde afspejler elementer i konditionaliteten, som ændres/fjernes af udvalget.

Udvalget ønsker også, at mindst 30 % af midlerne under landdistriktspolitikken (søjle II) øremærkes til klima- og miljøtiltag, men at støtte ydet til områder med naturlige begrænsninger (for eksempel bjerge og øer) delvist skal kunne medregnes som miljø- og klimatiltag. Der udover ønskes det, at minimum 30 % skal gå til investeringer og risikostyringsværktøjer. Udvalget ønsker, at der højst kan overføres op til 15 % af midlerne fra søjle I til søjle II, og at disse anvendes til klima- og miljøtiltag til landbrugere. Modsat Kommissionens forslag skal det kun være muligt at overføre 5 % fra søjle II til søjle I, der skal allokere til eco-schemes, idet visse medlemsstater dog skal kunne overføre yderligere 10 %. På tiltag under søjle II fastsætter udvalget maksimale støtteniveauer, hvilket ellers var fjernet i Kommissionens forslag.

Til definitionen af "ægte landbruger" ønsker Landbrugsudvalget, at man binder landbrugsaktivitet sammen med idéen om at opretholde familielandbrugsmodellen. Derudover støtter udvalget, at medlemsstaten skal have mulighed for at definere begrebet videre.

Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag. Den videre proces i Europa-Parlamentet er stadig til drøftelse.

Miljøudvalget og Budgetudvalgets udtalelser

Europa-Parlamentets udvalg for miljø, folkesundhed og fødevarer er udpeget som et tilknyttet udvalg. Miljøudvalget har i februar 2019 fremlagt en samlet udtalelse til landbrugsudvalget. Udtalelsen indeholder blandt andet forslag om at begrænse udformningen af eco-schemes til en liste over praksisser, som medlemsstaterne så kan vælge ud fra. Dette kan minde om den nuværende liste over tiltag under det grønne krav om miljøfokusområder. Endvidere er blandt andet foreslået, at 30 % af den direkte støtte øremærkes til eco-schemes. Det foreslås endvidere, at der ikke skal kunne overføres midler fra søjle II til I. I udtalelsen fra Budgetudvalget nævnes blandt andet, at EU's landbrugspolitik skal forblive en fælles EU-politik, som skal finansieres på tilstrækkelig vis.

Udtalelserne fra Miljø- og Budgetudvalget er indgået i Landbrugsudvalgets videre arbejde forud for deres udtalelse af 2. april 2019.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Kommissionens forslag til EU's kommende flerårige budget, som blev præsenteret 2. maj 2018. Den kommende aftale om EU's flerårige budget, der indgås af Det Europæiske Råd, fastlægger den overordnede årlige fordeling af midler til den fælles landbrugspolitik's søjle I og II og fordelingen mellem medlemsstaterne, herunder delvist konvergens af direkte støtte mellem medlemsstaterne. Af forslaget's bilag 7 fremgår det, at medlemsstater, hvis gennemsnitlige støtteniveau ligger under 90 % af EU-gennemsnittet, får lukket 50 % af differencen frem mod 2027. Alle medlemsstater bidrager ligeligt til finansieringen af denne omfordeling.

Ud af en samlet budgetkategori for bæredygtig udvikling på ca. 337 mia. € for perioden 2021-2027 (2018-priser) reserveres godt 254 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Hertil kommer 70 mia. € til landdistriktsudvikling, godt 5 mia. € til fiskeri og ca. 5 mia. € til miljø og klima. I faste priser svarer det til en reduktion af budgetkategorien på ca. 21 % i forhold til perioden 2014-2020 inklusiv Storbritannien. Kommissionen har oplyst, at hvis der regnes i løbende priser, og Storbritanniens andel af budgettet i 2014-2020 fratrækkes, er der tale om en reduktion på ca. 5 %. For Danmark reduceres – på linje med de andre medlemsstater – den direkte støtte med 3,9 % fra 2020-2021 og fastholdes herefter i løbende priser. Budgetforslaget indebærer endvidere, at den danske konvolut til landdistriktsudvikling i løbende priser reduceres med 15,6 % i perioden 2021-2027 sammenlignet med perioden 2014-2020.

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag. Der tages forbehold for, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ændre sig. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil således i høj grad blive påvirket af udkommet af forhandlingerne om EU's samlede finansielle ramme, og beslutninger om øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udformningen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne på op til 15 % af den årlige konvolut for søjle I.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 % af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255 mio. kr. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, bemærker hertil, at det svarer til et gennemsnitligt fald i støtten på ca. 90 kr. pr. ha. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 1 Den danske tildeling på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. €	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser ²	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

IFRO har foretaget en analyse af konsekvenserne ved capping af den direkte støtte. I analysen viser IFRO, hvordan det vil påvirke ansøgerne i 2021 ud fra et skøn om, hvordan reduktionen påvirker deres støtte i 2021 med og uden lønfradrag. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i Kommissionens budgetforslag (jf. tabel 1).

Når der tages højde for lønomkostninger, sådan som Kommissionen foreslår, estimeres det, at i alt 134 bedrifter vil blive berørt af capping. Det samlede beløb, der cappes, ville være ca. 26 mio. kr. Det berørte areal er på 113.561 ha, hvilket svarer til omkring 4 % af det danske støtteberettigede landbrugsareal. IFRO bemærker, at det primært er store planteavlsbedrifter, der ville blive berørt, da deres lønomkostninger er lavere end andre sektorer.

Hvis lønfradraget ikke fratrækkes, ville beløbene for 2021 se betydeligt anderledes ud. Samlet ville det betyde, at 3.890 bedrifter ville blive påvirket, og der i alt ville blive cappet et beløb på 1.116 mio. kr. De berørte 3.890 bedrifter råder over et areal på 1.375.233 ha svarende til ca. halvdelen af Danmarks landbrugsareal.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater inden for miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte eco-schemes) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet over for den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale

² I beregningen af faste 2018-priser er der antaget en inflation på 2 %

krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikken instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 % i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenklings i den kommende periode fra 2021-2027.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikken effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte "eco-schemes". Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for "indkomststøtte", da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. I den forbindelse og for at sikre ensartede konkurrencevilkår mellem EU's medlemslande mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 % af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte. Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav

samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt, at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvridning af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrappe krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte "eco-schemes", så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er "green by definition". Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt "eco-scheme"*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om, hvilke rammer der gælder for at yde en "incitamentsbetaling". Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Ordninger under et eco scheme skal være relevant for alle landmænd, der finansierer dem. Eco-schemes må ikke medføre en væsentlig omfordeling blandt landmænd. Ud over miljø-, klima- og biodiversitetstiltag skal det også være muligt at støtte tiltag, der fremmer dyrevelfærd. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang årrække er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande.

Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering. Eco schemes skal kunne anvendes til at belønne opfyldelse af nye EU-krav. Ikke udnyttede midler under en ordning skal tilbagebetales som grundbetaling.

Som undtagelse for ovenstående betingelser skal det dog i konkrete tilfælde være muligt at etablere eco schemes, der indeholder en betydeligt mindre incitamentsstøtte, og som medfører en omfordeling blandt landmænd. Et eksempel på et sådant eco scheme kan være støtte til målrettet miljøregulering, hvor finansiering sikres gennem en generel reduktion af støtten hos alle landmænd, og hvor støtteordningen er målrettet mod landmænd i specifikke vandoplande.

Landbrug & Fødevarer ønsker at understøtte en udvikling i EU's landbrugspolitik, der fremmer en bæredygtig udvikling. For at sikre dette anbefaler Landbrug & Fødevarer en ambitiøs anvendelse af eco schemes, der er baseret på valgfrihed og incitamentsstøtte for den enkelte landmand. Konkret anbefaler Landbrug & Fødevarer, at den danske regering i den kommende implementering af EU's landbrugspolitik afsætter op til 30 % af budgettet til søjle 1 til eco-schemes med særlig fokus på klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd. Specifikt foreslår Landbrug & Fødevarer, at der afsættes midler inden for følgende områder: Klima: 11 %, Biodiversitet: 3 %, Målrettet miljøregulering: 5 %, Dyrevelfærd – svin 2 % og "Sektorbalance" 9 %.

Landbrug & Fødevarer understreger, at anbefalingen om at afsætte op til 30 % af budgettet til søjle 1 til eco-schemes med særlig fokus på klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd er under forudsætning af, at de ønsker, som Landbrug & Fødevarer har til, hvad eco-schemes skal kunne, opfyldes. Herunder ikke mindst, at der ydes en betydelig incitamentsstøtte til den enkelte landmand, som sikrer landmanden en betydelig nettoindtjening. Herudover skal ordninger under et eco-scheme være relevante for alle landmænd, der finansierer ordningerne ved at få reduceret deres landbrugsstøtte, og at de dermed ikke må medføre en væsentlig omfordeling af landbrugsstøtten blandt landmænd.

Det helt overordnede princip skal derfor være, at der for hver landmand oprettes en grøn konto, hvis størrelse svarer til det beløb, som landmandens hektarstøtte er blevet reduceret, for at lave ordninger under eco-schemes. Den enkelte landmand kan dernæst søge ordninger under eco-schemes for det beløb, der står på kontoen. Hvis landmanden ikke ønsker at udnytte hele eller dele af den grønne konto, kan denne del udbydes til andre landmænd, som gerne vil søge flere midler under eco-schemes, end der er midler til på disse landmænds egen grønne konto. Princippet er derfor, at landmændene er berettigede, men ikke forpligtede, til at søge midlerne på deres grønne konto. Derudover har alle landmænd mulighed for at søge flere midler end dem, der står på deres grønne konto. Her kan de udelukkende få tildelt flere midler, hvis der er landmænd, der ikke ønsker at udnytte deres grønne konto fuldt ud.

I forhold til *støtteloft* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloft. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterlevs både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Landbrug & Fødevarer afviser kategorisk indførelsen af et 100 % støtteloft ("capping"). Den generelle arealstøtte er en betaling fra samfundet for de øgede omkostninger, der følger af de højere europæiske standarder og krav i relation til blandt andet miljø, klimabeskyttelse, dyrevelfærd og fødevarerikker

hed. De meromkostninger rammer al landbrugsproduktion uanset bedriftens størrelse.

Samtidigt ønsker Landbrug & Fødevarer at understøtte en mangfoldig bedriftsstruktur. Det betyder blandt andet, at der i forbindelse med fordelingen af støtten bør tages hensyn til, at alle bedrifter har en række faste udgifter uanset bedriftsstørrelse, ligesom de større bedrifter kan udnytte de mulige stordriftsfordele. Disse forhold kan adresseres gennem både en omfordelingsstøtte (højere støtte på de første hektar på alle bedrifter) og degressivitet (procentvis reduktion af støtten over et vist beløb). Landbrug & Fødevarer ønsker, at den nuværende degressivitet på 5 % på beløb over 1,1 mio. kr. fjernes og erstattes af en omfordelingspræmie på 5 %, der ydes på de første 60 hektar. Beløbet til omfordelingspræmien skal beregnes på baggrund af den foreslåede bæredygtighedsindkomststøtte. Dermed skal beløb afsat til blandt andet eco-schemes, unge landmænd og koblet støtte ikke indgå i beregningen. Det er en afgørende forudsætning for ønsket om en omfordelingsstøtte, at der ikke samtidigt indføres et støtteloft ("capping") eller degressivitet.

Landbrug & Fødevarer ønsker en intern udjævning af støtten per hektar i Danmark og samtidigt at sikre at midler, der p.t. tilfalder producenter i mælke- og kvægsektoren, kartoffelstivelsessektoren og sukkerroesektoren, også fremadrettet tilfalder disse sektorer ("sektorbalance"). Baggrunden for ønsket om en udjævning af værdierne af betalingsrettighederne er at opnå en betydelig forenkling for den enkelte landmand, blandt andet gennem en fjernelse af betalingsrettighederne. Den helt afgørende forudsætning for en sådan intern udjævning af støtten per hektar er dog, at den nuværende sektorbalance respekteres på anden vis end gennem en differentieret støtte per hektar. En sådan fremadrettet aftale om sektorbalance skal tilgodese de sektorer, der er omfattet af den nuværende ordning – det vil sige mælke- og slagtekalveproducenter, samt kartoffelstivelses- og sukkerroeproducenter.

Konkret foreslår Landbrug & Fødevarer, at der for hver af de tre sektorer afsættes et beløb, der svarer til det beløb, der p.t. tilfalder de aktive producenter i sektoren i form af forhøjede betalingsrettighedsværdier. Dette beløb anvendes til ordninger til gavn for de nævnte sektorer. Landbrug & Fødevarer peger på, at de foreslåede eco schemes fremadrettet vil kunne anvendes til at sikre sektorbalancen. Det er dog et kardinalpunkt, at disse eco schemes lever op til de krav, som Landbrug & Fødevarer generelt stiller til disse. Det gælder ikke mindst kravet om, at landmændene skal sikres et væsentligt nettoprovenu i form af en betydelig incitamentsbetaling.

Ud over at sikre opretholdelse af sektorbalancen vil en sådan model medføre, at støtten rettes mod aktive producenter i den pågældende sektor. Særligt for kvægsektoren vil ordningen desuden kunne udformes således, at den vil kunne understøtte en udvikling mod en mere klimaneutral produktion, der er et mål for såvel erhvervet som regeringen. Slagtekalveproducenterne modtager i gennemsnit en relativ høj støtte per hektar sammenlignet med mælkeproducenterne. De vil derfor blive forholdsvis hårdt ramt af den foreslåede model, der vil medføre en udjævning af støtten per hektar internt i kvægsektoren. På den baggrund af den særlige situation ønsker Landbrug & Fødevarer, at den nuværende koblede slagtepræmie til kvier, tyre og stude fortsætter på det nuværende niveau, samt at der ydes en ekstra koblet støtte svarende til det oprindeligt tildelte handyrtillæg, der fortsat tilfalder aktive kvægproducenter. I et europæisk oksekødsmarked, der i forvejen er præget af en betydelig grad af forvriddning på grund af koblede præmier i langt hovedparten af medlemslandene, vil en højere koblet præmie bidrage til at fastholde opfedningen af slagtekalve i Danmark som et alternativ til levende eksport af kalve.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til markederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have

brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges der op til et loft på koblet støtte på 10 % dog med mulighed for ekstra 2 % til proteinafgroder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelser for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. For eksempel at der ikke bliver tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagtige afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på ”vejledning og korrektion” i stede for den nuværende fokus på ”kontrol og sanktion”.

I forhold til *definitioner* m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national udmåntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod ”reelle landmænd”, så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslandmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktspolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktspolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangsstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for eksempel natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer er fortsat imod en obligatorisk risikoforsikring, for eksempel i form af en klimaforsikring. Det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan.

Landbrug & Fødevarer anser fortsat de direkte betalinger (fremover: bæredygtighedsindkomststøtten) under søjle 1 som det bedste instrument til at sikre landmændene en stabil indkomst. Såfremt der – som foreslået af Kommissionen kommer et obligatorisk krav om en risikoforsikring el.lign. i landdistriktspolitikken ønsker Landbrug & Fødevarer en minimumsløsning, for eksempel i form af et tilskud til forsikringspræmien til en haglskadeforsikring.

Endelig bør EU-medfinansieringssatsen for miljø-, klima- og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 % til den generelle sats på 43 %.

På baggrund af Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme vurderes den samlede effekt i Danmark af det reducerede EU-budget til landdistriktspolitikken, de reducerede nationale medfinansieringssatser samt en forudsætning om, at der ikke flyttes midler fra søjle 1 til søjle 2 ("fleks-midler") at være en reduktion i budgettet for det samlede danske landdistriktsprogram i den kommende budgetperiode på omkring 37 % svarende til godt 450 mio. kr. om året. En så betydelig budgetreduktion må ifølge Landbrug & Fødevarer forventes at få store konsekvenser for de nuværende ordninger under landdistriktsprogrammet. For at sikre opretholdelse af de mange ordninger, der blandt andet kommer miljø, natur og biodiversitet til gode, peger Landbrug & Fødevarer på, at den danske stat må hæve sin medfinansiering fra det nuværende minimumsniveau.

I forhold til den økologiske arealstøtte ønsker Landbrug & Fødevarer, at den fortsat finansieres under landdistriktsprogrammet i søjle 2. For at understøtte sektorens markedsdrevne udvikling skal det prioriteres, at der som minimum afsættes midler svarende til det økologiske areal (inklusive areal under omlægning) ved indgangen til den kommende budgetperiode.

Hvad angår de forskellige investeringsstøtteordninger til nye stalde og miljøteknologier, der skal medvirke til at sikre det fremtidige råvaregrundlag for blandt andet slagterier og mejerier, ønsker Landbrug & Fødevarer at opretholde en budgetramme på niveau med rammen for disse ordninger under det nuværende landdistriktsprogram. For at nå dette mål kan Landbrug & Fødevarer om nødvendigt acceptere en begrænset flytning af midler fra søjle 1 til søjle 2 på til maksimalt 7 %, svarende til det nuværende niveau. Det er i den forbindelse en forudsætning, at en del af de overflyttede midler reserveres til projekter hos små og mellemstore producenter, der ellers har vanskeligt ved at blive prioriteret. Beløbet, der reserveres til små og mellemstore bedrifter, skal stå i et rimeligt forhold til andelen af de overflyttede midler fra disse bedrifter.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af Landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til formandskabets ændringsforslag, at organisationen stiller sig uforstående over for, at forenkling og færre administrative byrder ikke er en del af de strategiske planer, idet det er en af de helt centrale målsætninger med den reviderede politik.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg primo april 2019 har vedtaget et ændringsforslag, der betyder, at der skal ske en fuld intern udjævning af betalingsrettighedernes værdi over en syvårig periode. Landbrug & Fødevarer advarer kraftigt mod ændringsforslaget. Det skyldes først og fremmest de mulige store negative økonomiske konsekvenser for en række bedrifter, der på nuværende tidspunkt har betalingsrettigheder med en højere værdi. Det gælder blandt andet en lang række mælke- og slagtekalveproducenter, der risikerer at få deres økonomiske situation forringet til et niveau, hvor en fortsat overlevelse kan være på spil. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til at arbejde for, at Kommissionens forslag på dette område fastholdes.

I forhold til Kommissionens forslag til de såkaldte eco-schemes vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege, at det skal sikres, at der er sammenhæng mellem de landmænd, der finansierer et eco-scheme gennem en reduktion i indkomststøtten, og de landmænd, der kan udnytte de forskellige ordninger under et eco-scheme. Det betyder med andre ord, at eco-schemes skal bestå af forskellige ordninger, der er mulige og relevante at søge for de samme landmænd, der har finansieret dem. Eco-schemes må ikke blive en kilde til omfordelinger mellem landmænd.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022. Det er i den forbindelse vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der i god tid opnås overblik over ordninger, budget og konsekvenser for støttemodtagerne i eventuelle overgangsår.

Senest finder Landbrug & Fødevarer, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Organisationen roser, at der i formandskabets ændringsforslag lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform. Landbrug & Fødevarer ser endvidere positivt på, at Rådet bevæger sig i retning af, at anvendelse af risikostyringsinstrumenter bliver frivilligt for landmændene, og at for eksempel registrerings/mærkningskrav fjernes fra konditionaliteten. Landbrug & Fødevarer er bekymret over udvidelsen af mulighederne for at yde koblet støtte, da det er en bevægelse væk fra en øget markedsorientering.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det finske formandskab har præsenteret en række reviderede tekstforslag på det grønne område, blandt andet om øget fleksibilitet i definitionen af det støtteberettigede areal. Derudover har formandskabet fremlagt et oplæg om, at der fastsættes en fælles budgetmæssig øremærkning på tværs af søjle 1 og søjle 2 til de grønne målsætninger på klima, miljø og biodiversitet. Formandskabet foreslår, at eco-schemes udvides til at kunne bidrage til flere formål end udelukkende miljø, natur og klima. Blandt andet nævnes dyrevelfærd. Landbrug & Fødevarer bakker op herom.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen gør tiltag til at lægge mere vægt på klima, miljø og natur i indretning af den fælles landbrugspolitik. I den forstand finder Økologisk Landsforening, at den nye konditionalitet og introduktionen af en baseline er et godt initiativ. Økologisk Landsforening ser dog en stor svaghed i, at forslaget ikke indeholder et krav til, hvor stort et budget der mindst skal afsættes til eco-schemes eller alternativt et krav til, hvor stor en del af budgettet eco-schemes og miljø- og klimatiltag i søjle II tilsammen mindst skal optage. Økologisk Landsfor-

ening ser gerne, at 50 % af budgettet i søjle I afsættes til eco-schemes eller 50 % af det samlede landbrugsbudget afsættes til klima, natur og miljø med en indikation af, at andelen skal sættes op i de efterfølgende landbrugsreformperioder. En andel til eco-schemes på 30 % betragtes af Økologisk Landsforening som en absolut smertegrænse, hvis den nye landbrugspolitik skal understøtte grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen udtrykker forventning om, at 40 % af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Økologisk Landsforening betragter det imidlertid som greenwashing, hvis udgifterne til basisstøtte vægtes med 40 % uanset handling på arealerne. Basisstøtten er ifølge Økologisk Landsforening pr. definition en passiv indkomststøtte og skal derfor ikke kunne tælles med i opgørelsen over, hvor stor en del af budgettet, der bruges på klimamålsætninger.

For så vidt angår konditionaliteten og forslaget om ny baseline, så er Økologisk Landsforening enig i princippet, om at eco-schemes bør gå til betaling for leverancer ud over obligatoriske regler. Økologisk Landsforening kan dog se et behov for at tillade, at eco-schemes kan udbetales til at betale for ambitiøse klima- og naturkrav, der går videre end EU forpligtelser, da det ifølge Økologisk Landsforening kan blive forudsætningen for, at medlemslandene tør tage vigtige nye skridt for at bremse landbrugets klimapåvirkning, og for at landbruget kan tage aktivt del i at stoppe biodiversitetskrisen. Økologisk Landsforening ser for eksempel gerne, at der indføres et krav om, at alle europæiske landmænd eller som minimum alle danske landmænd skal udarbejde et klimaregnskab, der dokumenterer CO₂-udledningen, og som er koblet op på et loft, der skal overholdes og en dokumentation på natur og naturtiltag på bedriften. EU's landbrugsstøtte skal ifølge Økologisk Landsforening ikke bruges til at finansiere, at der udarbejdes et regnskab og dokumentation. Det skal dog være muligt at bruge eco-schemes til at finansiere arealtiltag, der reducerer landbrugets klimabelastning, som græsarealer til afgræsning, foder eller biogasanlæg, træer på landbrugsjord i skovlandbrugssystemer, pløjefri dyrkning uden pesticider, eller tiltag der er positive for de arter, der hører til agerlandbrugets økosystem som f.eks. opdeling af marker med markskel/bræmmer til parcelstørrelser på maksimalt 5 hektar, plantning af læhegn, afgræsning af arealer efter plejeplan med natur som fokus. Den nye konditionalitet og baseline må ifølge Økologisk Landsforening ikke stå i vejen for, at der indføres ambitiøse og efter behov målrettede regler for klima og natur.

Økologisk Landsforening bemærker endvidere, at dyrevelfærd er uløseligt forbundet med, at dyr har adgang til udearealer og/eller marker. Det er et system, hvor dyrene kan få opfyldt flere adfærdsmæssige behov, og det er systemer med et lavere medicineringsbehov. MRSA er for eksempel stort set fraværende i dansk økologisk svineproduktion. Systemer, der giver grundlag for bedre dyrevelfærd, skal derfor kunne være et aftaleobjekt under eco-schemes ifølge Økologisk Landsforening. Fordelene har samfundsmæssig interesse, og de systemer, der giver plads til bedre velfærd med mindre antibiotikaforbrug, er under pres af lovlige intensive husdyrproduktioner.

Økologisk Landsforening lægger meget stor vægt på, at landbruget hverken får reduktion i sin støtte eller mere bureaukrati for at give plads til småbiotoper indlejret i landbrugsarealerne. Det er vigtigt, at støttereglerne ikke indeholder et incitament til at nedlægge markskel, dræne jordene, fjerne træer fra markerne og holde læhegn tæt beskårede og så videre. Det er derfor af meget stor betydning for Økologisk Landsforening, at forordningen giver plads til det, man i Danmark har kaldt bruttoarealmodellen. Det skal have dansk topprioritet i forhandlingerne. Økologisk Landsforening hæfter sig ved, at oprettholdelse af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer er nævnt under konditionalitet. På det grundlag forekommer det helt naturligt at skrive bruttoarealmodellen ind i forordningen.

Økologisk Landsforening er meget optaget af, at der tilvejebringes mulighed for at indrette skovlandbrugssystemer. Økologisk Landsforening mener, at bruttoarealmodellen er en ikke-bureaukratisk

måde at åbne op for skovlandbrugssystemer. Hvis bruttoarealmodellen ikke kommer til at rumme disse, så er det vigtigt, at forordningen anerkender skovlandbrug som dyrkningssystemer i sig selv på lige fod med afgrøder med kort omdriftstid, og at der er plads til meget forskellige indretninger fsva. plantetæthed, arter, sammensætning og omdriftstid. Økologisk Landsforening mener, at det skal være muligt at kunne opretholde betaling fra den fælles landbrugspolitik, hvis landmanden for egne midler planter skov på sin jord. I dag kan landbrugsstøtten kun opretholdes, hvis skoven er plantet med statsstøtte.

Økologisk Landsforening havde gerne set, at alle grønne arealrelaterede aftaler var samlet i samme søjle. Det komplicerer ifølge Økologisk Landsforening reglerne, at der er miljø-, klima- og naturtiltag i begge søjler. Økologisk Landsforening mener principielt, at landbrugsstøtten forstået som basisstøtte skal afvikles og erstattes med betaling til landmænd for fælles goder. Økologisk Landsforening kan også konstatere, at det er søjle II-budgettet, der udsættes for største besparelser. Økologisk Landsforening er derfor optaget af, at eco-schemes får høj prioritet i reformen af EU's landbrugspolitik. I den sammenhæng bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsete søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at der fortsat er stor forskel på karakteren af landbrugene i EU-landene. I nogle EU-lande er der store ekstensive landbrugsarealer, og i andre lande er landbruget karakteriseret af intensive landbrugsarealer. Hvis EU's landbrugsstøtte på sigt skal afvikles og erstattes med betaling for fælles goder, så skal der være plads til at betale landbruget for at levere på klima- og biodiversitetskrisen og opretholde ekstensive landbrug fremfor at betale landbruget for at producere fødevarer. Det er i den forbindelse uheldigt, at der indsættes en præmis om, at miljø – og klimastøtte i søjle I skal bruges til at betale for aktiviteter, der gør, at arealerne umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften.

Økologisk Landsforening mener ikke, at koblet støtte har en fremtid i EU's landbrugspolitik. Men så længe den optræder, så mener Økologisk Landsforening, at der skal være en sammenhæng over til klima, natur og dyrevelfærd, hvis der er tale om husdyrproduktion, således at den koblede støttede betinges af, at der samtidigt leveres på disse tre mål. F.eks. bør slagtepræmie kun kunne gives til dyr, der indgår i afgræsningssystemer, hvor der også leveres på natur, klima og dyrevelfærd. I dag fortrænges dyr, der primært er græsfodrede, fordi de ikke opnår samme slagtevægt, som de der opfedes på stald.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Det giver ifølge Økologisk Landsforening ikke grundlag for den rette risikostyring i landbruget og kan beslaglægge store summer og forvride prisdannelsen på præmier. Risikostyring skal tilvejebringes ved at føre en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust over for klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige over for tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der fortsat skal være adgang til investeringsstøtteordninger til materielle investeringer i teknologi. Tilskudsmidlerne materialiseres direkte i prisen for investeringen.

Økologisk Landsforening advarer også om, at tilskud til klimateknologi kan fremme yderligere intensivering af husdyrbrug i lukkede stalde. EU's støtteordninger bør også tage hensyn til dyrevelfærd og lavt medicinforbrug, som er dokumenteret at følge med mere ekstensivt dyrehold.

Økologisk Landsforening finder det interessant, at der er forslag om, at mindst 2 % af midlerne under søjle I skal anvendes på målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Økologisk Landsforening mener, at Danmark bør være opmærksom på, om det er et forslag, der kan anvendes aktivt som led i Småskalapakken, der er vedtaget i Fødevarerforlig IV, som skal understøtte småskalaproducenters eksistens og bidrag til innovation og erhvervsgrundlag i landdistrikterne.

For så vidt angår søjle II midler, så lægger Økologisk Landsforening vægt på, at disse kan anvendes til faglig udvikling, information og markedsfremme. Det er formål, som ifølge Økologisk Landsforening er klart adskilte fra arealstøtteordninger, og dermed er det let at skelne på disse tilskud og andre grønne tilskud.

Økologisk Landsforening bemærker, at forenkling bør have meget høj prioritet i forhandlingerne om en ny model for den fælles landbrugspolitik. Bruttoarealmodellen spiller en væsentlig rolle. Økologisk Landsforening mener derfor, at det er vigtigt, at der ikke er et obligatorisk krav om at regulere landbrugsstøtteordningerne med afsæt i definitioner på aktivt landbrugsareal og herunder definere afgrødekategorier som omdriftsarealer, permanente afgrøder og permanent græs. Når der arbejdes med definitioner afstedkommer det ifølge Økologisk Landsforening en masse afledt detailregulering.

Økologisk Landsforening ser gerne, at det er frit for det enkelte landbrugsland at kunne vælge, om landbrugsstøtten udbetales til aktivt landbrugsareal eller til det matrikulære landbrugsareal. Hvis medlemslandet vælger det matrikulære landbrugsareal som grundlag, så skal der fastsættes et referenceniveau for opgørelsen.

Det er vigtigt ifølge Økologisk Landsforening at erkende, at forholdene i medlemslandene er væsentligt forskellige. I nogle lande er der et ønske om at øge fødevarerproduktionen på landbrugsarealerne i andre, er der behov for at give naturen mere plads. Det er vigtigt, at behovet for at give naturen mere plads ikke kvæles i bureaukrati. Det bør ifølge Økologisk Landsforening stå hævet over enhver tvivl, at der er behov for at give landbrugsstøttebudgettet et nyt fokus, hvis budgetposten skal opretholdes. Det er derfor en forkert strategi, hvis medlemslandene forsøger at fastholde, at landbrugsstøttemidlerne skal gå til aktiv landbrugsproduktion. Landbrugsstøttemidlerne bør gå til at betale landmanden for også at kunne levere på natur og på klima, og det vil primært foregå uden for den gode dyrkningsjord, det er derfor vigtigt at disse områder ikke udelukkes fra landbrugsstøtte.

Det Økologiske Råd bifalder indledningsvist Kommissionens hensigt om, at landbruget skal omstilles for at opfylde FN's bæredygtighedsmål og klimamålsætningerne fra Paris, og at udspillet ifølge organisationen løfter barren via øgede krav til "baseline" under de nye krav til "konditionalitet".

Angående *strategiske planer og eco-schemes* anerkender Det Økologiske Råd, at landbrugspolitikken går væk fra en 'one size fits all'-tilgang og i stedet vælger en mere målrettet tilgang, hvor landene kan udforme politikker og støtteordninger ud fra specifikke lokale geografiske og sociale rammevilkår og kulturer. Det Økologiske Råd anser denne ændring for nødvendig, for at landbrugspolitikken kan blive mere målrettet og effektiv i forhold til miljø-, natur- og klimamålsætningerne. Det Økologiske Råd bemærker dog, at det kan blive en glidebane, for det første fordi Kommissionen skal opstille tilstrækkeligt ambitiøse overordnede målsætninger for landene, og det er uvist, om Kommissionen reelt formår

at fastholde disse krav over for alle medlemslande. For det andet skal der udvikles en ny performance-ramme for overvågning, monitorering, afrapportering og evaluering, hvor der bør sikres en reel fremdrift og målopfyldelse fremfor, at der blot iværksættes ordninger, som dækker alle målsætninger. Ifølge Det Økologiske Råd er der store krav til, at Kommissionen reelt formår at fastholde effektivitet og fremdrift over for de enkelte medlemslande. For det tredje mener Det Økologiske Råd, at eco-schemes giver mulighed for, at lande kan udforme ambitiøse ordninger, men der er ingen garantier for omfang og effekt. Opdelingen mellem eco-schemes og landdistriktsordningerne risikerer ifølge Det Økologiske Råd at sløre billedet af de enkelte landes bidrag til offentlige goder, således at det ikke bliver mere enkelt, som det ellers var hensigten.

Angående *budgettet og basisindkomststøtten* bemærker Det Økologiske Råd, at budgettet indeholder et stort set fastholdt budget i løbende priser med fortsat omfordeling til lande i Østeuropa, et fortsat fald i faste priser grundet inflationen og et større fald i søjle II end i søjle I. Dermed følger udspillet til budgettet udviklingen over de seneste reformperioder, hvor landbrugspolitikens andel af det samlede budget er faldet fra 40 % til 30 % af det totale EU-budget ved afslutningen af den kommende periode. Det Økologiske Råd bifalder en fortsat reduktion af den direkte støtte, som ses som en støtte, som landmændene får til en driftsform, som er i strid med miljø-, klima- og naturmålsætninger, på betingelse af at landmændene overholder gældende lov. Støtten kapitaliseres ifølge Det Økologiske Råd i jordpriserne, og dermed går støtten til jordejerne frem for dem, der dyrker markerne. Det Økologiske Råd bemærker, at over en tredjedel af danske marker er forpagtede. Det Økologiske Råd finder det paradoksalt, at den direkte støtte kaldes basisindkomststøtte, når det ikke nødvendigvis er landmanden, der dyrker jorden, som får støtten. Det Økologiske Råd mener derfor, at den fælles landbrugspolitik er uegnet til uddeling af indkomststøtte, men at indkomststøtten burde overføres til de sociale fonde, som er bedre egnede til at tilpasse og strukturere støtten efter de sociale behov. Det Økologiske Råd mener derfor, at støtten i søjle I bør udfases og eventuelt flyttes til en social fond.

Det Økologiske Råd støtter *capping*, idet den direkte støtte ifølge organisationen favoriserer stordriftsfordele, idet der ikke kompenseres for disse. Det Økologiske Råd er dog skeptiske over for om den foreslåede model for capping vil opfylde hensigten, dels på grund af fradrag for beskæftigede, som er administrativt tungt og imod hensigten om simplificering, og dels fordi det må formodes, at en del bedrifter vil blive splittet op for at modgå krav om reduktion i støtten. Det Økologiske Råd ser i Danmark en strukturudvikling, hvor "familiebruget" og de mindre brug er på vej til at dø som en mulig driftsform. I mange andre lande er problemet endnu større, fordi hovedparten af bedrifterne er ganske små. Der er store værdier forbundet med de mindre ejendomme, både landskabeligt, miljømæssigt og socialt ifølge Det Økologiske Råd. Stordriftsfordelene er reelle og betydelige, og derfor er det uomtvisteligt, at et støtteregime uden hensyntagen til bedriftsstørrelser vil fremme strukturudviklingen og afviklingen af de mindre brug.

Angående *fleksibilitet* mener Det Økologiske Råd, at muligheden for at rykke midler fra landdistriktsstøtten til direkte støtte og omvendt kan føre til ganske store forskelle i støttestrukturen mellem lande i EU. Det kan ifølge Det Økologiske Råd få meget store konsekvenser for miljøet, især i sydlige og østlige lande i EU. Samtidigt kan det vanskeliggøre overførsler af midler til landdistriktsordningerne, hvilket er nødvendigt for, at Danmark og andre lande kan nå i mål med opfyldelse af diverse direktiver og forpligtelser vedrørende vand, luft, natur, miljø og klima. Landmændene i Danmark og i andre medlemslande vil se en overførsel fra direkte støtte til landdistriktsmidlerne som en konkurrenceforvridning og vil argumentere for, at Danmark skal bevare flest mulige midler i den direkte støtte. Derfor mener Det Økologiske Råd, at muligheden for overflytning mellem søjlerne gøres ensidig, så der kun bliver mulighed for at vælge overførsel af penge til søjle II.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU-støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 % af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Dyrenes Beskyttelse er enig i det overordnede formål om, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af fødevareproduktionen. Dyrenes Beskyttelse mener, at dyrevelfærd som minimum officielt bør anerkendes som et offentligt gode, så forbedret dyrevelfærd kan blive en del af den multifunktionelle tilgang til den fælles landbrugspolitik. Derudover bør arbejdet for forbedret dyrevelfærd nævnes som et obligatorisk punkt under medlemslandenes strategiske indsatsområder.

Dyrenes Beskyttelse ser desuden meget positivt på at lade konditionalitet afløse reglerne om kryds-overensstemmelse, som ikke fungerer hensigtsmæssigt i dag. Konditionalitet bør gælde samtlige love for dyrevelfærd, der er vedtaget i EU, så efterlevelsen af den europæiske dyrevelfærdslovgivning kan styrkes.

Dyrenes Beskyttelse støtter, at EU's fælles landbrugspolitik fokuserer på investering i forskning, teknologi og digitalisering med henblik på at fremme klimatiltag. Det bør dog sikres, at investeringsstøtten ikke understøtter yderligere intensivering af landbruget med dyrehold i lukkede systemer. Tværtimod bør investeringstiltag understøtte mulighederne for at skabe landbrug som er bæredygtige i forhold til klima, miljø, natur såvel som dyrevelfærd.

Dyrenes Beskyttelse finder, at eco-schemes skal fremme overholdelse af ikke blot klima- og naturkrav, der går videre end EU-forpligtelser, men også krav om dyrevelfærd. Dyrenes Beskyttelse finder ligeledes, at der bør stilles krav om et minimumsbudget for eco-schemes og tiltræder Økologisk Landsforeningens forslag om mindst 50 % af budgettet for søjle I-midler.

Dyrenes Beskyttelse støtter idéen om capping, da landbrugsstøtten ikke bør kunne understøtte en udvikling i retning mod store og intensive ensartede landbrugsproduktioner, hvor dyr holdes i lukkede staldsystemer.

Dyrenes Beskyttelse mener endeligt, at incitamenterne til at skabe skov og skovlandbrug bør styrkes. Skovlandbrug kan spille en afgørende rolle for at omstille dansk landbrug til klimaneutralitet, og samtidig styrke biodiversiteten, miljøet og dyrevelfærden. For at øge mængden af skov og træer bør det

derudover prioriteres at give mulighed for at tildele midler efter den såkaldte "bruttoarealmodel", så incitamentet for skabe mere biodiversitet i landbruget øges.

Plantebranchen bemærker, at det fremgår af talrige analyser og artikler, at det danske landbrug lider under dårlig indtjening og stor gæld. Efter alt foreliggende ifølge Plantebranchen er indtjeningen på landbrugsprodukter til human ernæring langt højere end indtjeningen både på foder til dyr og indtjeningen på animalske fødevarer i det hele taget. Samtidig er det uomtvisteligt ifølge Plantebranchen, at produktionen af plantebaserede fødevarer og proteiner er langt mere klimaansvarlig end den tilsvarende animalske produktion. Den fremtidige strategi for den danske landbrugsproduktion må og skal tage højde for disse kendsgerninger ifølge Plantebranchen.

Med Plantebranchens kendskab til markedsudviklingen for plantebaserede fødevarer, er Plantebranchen af den helt klare opfattelse, at en forbedring af landbrugets økonomi kombineret med den nødvendige klimaansvarlige omstilling er en enestående mulighed for at fremtidssikre dansk landbrug. I forhold til den tilgængelige danske viden om animalsk fødevarerproduktion, er den tilsvarende viden om plantebaserede fødevarerproduktion, markeds- og afsætningsmuligheder etc. meget begrænset, og der er ifølge Plantebranchen behov for et massivt forsknings- og udviklings samarbejde på tværs af sektorer som led i omstillingsarbejdet. Plantebranchen kan i det fremtidige strategiarbejde ikke mindst bidrage med markedsviden for plantebaserede fødevarer såvel i Danmark som på eksportmarkederne.

FinansDanmark ser positivt på, at den bæredygtige omstilling tænkes ind i landbrugspolitikken og de nationale strategiske planer. FinansDanmark finder det meget vigtigt, at der ved samtlige ordninger eller tiltag, som medfører en værdiforringelse af en lodsejers jordarealer/bedrift, skal kunne anvendes EU-midler til at yde en éngangs erstatning/kompensation til lodsejeren, som fuldt og helt dækker værdiforringelsen, og pantaver skal høres, før frigivelse af en sådan erstatning sker. Ved en eventuel udjævning af betalingsrettigheders værdi ser FinansDanmark positivt på, at kvægbrugere kompenseres ved at anvende den fulde ramme for koblet støtte.

Derudover ønsker FinansDanmark, at mest muligt EU-støtte til landbruget lægges i søjle 1, så søjle 1 udvides og kan bruges til flere eco-schemes, hvilket maksimalt vil fremme den enkelte landbrugers incitament og dermed den bæredygtige udvikling i landbruget.

Sagen har været drøftet på et møde § 2-udvalget (landbrug) den 26. september 2018, hvor følgende blev bemærket:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle I og II.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteloft ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne

understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle I og II, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstejn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er kritiske over for den foreslåede budgetreduktion og ønsker en fastholdelse af niveauet for landbrugsbudgettet. Mange central- og østeuropæiske medlemsstater ønsker en mere vidtgående omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, mens andre medlemsstater er imod omfordelingen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteløfter (capping) og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugerne betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Medlemsstaterne er generelt positive over for formandskabets reviderede tekstforslag og mener, at det udgør et godt grundlag for de videre drøftelser. Medlemsstaterne finder dog, at der fortsat er mange udestående på den grønne arkitektur og performancerammen, særligt i relation til enhedsomkostninger for investeringsstøtte. Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til

konditionaliteten, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne. Hvis der eventuelt skal ske en omfordeling, skal den i givet fald finansieres af alle medlemsstater, som Kommissionen har foreslået. Derudover er det væsentligt, at en eventuel omfordeling ikke alene omfatter støtte i søjle I, men sker ud fra en samlet betragtning af medlemsstaternes støtteniveau i begge søjler.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om en resultatbaseret tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen finder ikke Kommissionens forslag tilstrækkelig ambitiøst i den sammenhæng og arbejder for en reel fleksibilitet for medlemsstaterne til at skabe synergi og tilpasse og målrette landbrugspolitikken til lokale forhold.

Regeringen arbejder for, at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og ens rammevilkår for små, mellemstore og store bedrifter. Regeringen arbejder derfor for, at støtteløfter ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne.

Regeringen lægger stor vægt på, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima. Regeringen lægger i den forbindelse stor vægt på, at både søjle 2-ordninger og eco-schemes fra søjle 1 kan anvendes til at understøtte medlemsstaternes indsatser i forhold til centrale EU-regler som for eksempel vandrammedirektivet, Natura 2000, EU-krav i forhold til ren luft, pesticider, drikkevand samt eventuelle EU-krav til reduktion af CO₂-udledninger.

Regeringen lægger vægt på en målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder fælles krav for alle landmænd og mulighed for at anvende landbrugsbudgettet til væsentlige frivillige og obligatoriske indsatser på natur-, miljø- og klimaområdet. Dertil lægger regeringen vægt på en så høj øremærkning som muligt på EU-niveau af den direkte støtte og landdistriktsstøtten til miljø- og klimaordninger samt en mere præcis og enkel støttebaseline.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik fortsat giver mulighed for at understøtte udviklingen af økologisk produktion og bedre dyrevelfærd.

Endelig lægger regeringen vægt på en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og en mere omkostningseffektiv kontrol. Regeringen lægger i forlængelse heraf vægt på enklere regler, som i øget

omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima, og i den forbindelse lægger regeringen vægt på, at reglerne for støtteberettigede arealer forenkles i form af bruttoarealmodellen, så landbrugerne gives incitament til at udvikle og bevare våde områder og/eller grønne biotoper på deres marker. Regeringen lægger desuden vægt på, at landbrugsarealer, hvor der sker skovrejsning, eller hvor der sker oversvømmelse af hensyn til naturfremme, klimareduktioner eller klimatilpasning, skal kunne forblive støtteberettigede.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december 2017 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

**5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
KOM (2018)393**

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt

regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik generel indstilling.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM (2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik generel indstilling.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfyldelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige

revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler inden for landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højest gældende støtteintensitet eller det højeste støttebeløb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter

Suspensioner

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel mellem de anmeldte udgifter og det rapporterede output for en ordning (> 50 %). Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer senest 15. oktober. Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver foranstaltning og de relevante outputindikatorer i den strategiske

plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse ($> 25\%$) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten inden for det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen ophæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang vare i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter). En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en diskrepans på mere end 50 % kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og output. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegennemgangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstrukturer, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

En revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringsorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitoreringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Principperne fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af kontrolsystemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 % af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støttenedsættelse generelt udgøre 3 % af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabets ændringsforslag genindfører blandt andet bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal begrænse antallet af godkendte betalingsorganer under hensyn til deres forfatningsmæssige bestemmelser, ligesom det er gældende i den nuværende forordning. Formandskabet foreslår også i deres ændringsforslag, at der etableres en overgangsperiode for medlemsstater, før arealmonitoreringssystemet skal anvendes i den kommende reformperiode. Formandskabet foreslår, at overgangsperioden kan være til 2024, men at dette skal afklares nærmere.

Formandskabet har foreslået, at administrative støttenedsættelser som følge af mæglende overholdelse af konditionalitetskrav kan fastsættes til at være enten 1, 3 eller 5 % afhængigt af alvorlighed, omfang og varighed. Støttenedsættelsen kan frafaldes ved førstegangsovertrædelser af mindre betydning og skal øges i tilfælde af gentagelse. Hvis medlemsstaten ~~ikke~~ anvender satellitbaseret kontrol på nogle af kravene omfattet af konditionalitet kan sanktionsniveauet reduceres. Dermed gives der mere fleksibilitet i forhold til Kommissionens forslag om, at støttenedsættelsen bør være på 3 % som en generel regel, eller i gennemsnit. Støttenedsættelsen skal finde sted på bedrifter med misligholdelse i populationen udtaget til kontrollen af konditionalitet. Formandskabet foreslår med henblik på videre drøftelse, at mindre bedrifter skal undtages støttenedsættelser.

Hvis der anvendes satellitbaseret kontrol på nogle af kravene omfattet af konditionalitet, hvorved kontrol-populationen i princippet omfatter alle, vil det være muligt at eventuelle overtrædelser alene skal føre til støttræk for den population af bedrifter, som er udtaget til den normale 1 % fysiske kontrol af alle kravene.

Formandskabet foreslår, at kravet om en højere procentvis støttenedsættelse i situationer med overlagte tilfælde af misligholdelse slettes, idet muligheden for at eftervise, om der er tale om overlagt misligholdelse har vist sig svært. I stedet foreslår formandskabet, at støttenedsættelse for overtrædelser, som har omfattende konsekvenser ift. kravets formål, skal kunne forhøjes.

Formandskabet foreslår, at der indsættes en mulighed for en højere bagatelgrænse for støttenedsættelse (fra 100 € til eventuelt 250 €) for overtrædelser af konditionalitet.

Formandskabet foreslår, at advarselssystemet ved mindre betydelige overtrædelser, erstattes af muligheden for ikke at give en støttenedsættelse for disse overtrædelser. Landbruger orienteres i stedet om overtrædelser og mulige afhjælpende foranstaltninger.

Det foreslås også fra formandskabet, at medlemsstaterne får længere tid til at udarbejde elementerne i de årlige kvalitetsrapporter af det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem. Udsættelsen er en til to måneder.

Formandskabet foreslår, at der indsættes en bundgrænse på 2.000 € per år for, hvornår landmænd omfattes af finansiell disciplin.

Formandskabet præciserer også, at Kommissionen skal informere medlemsstaten om årsagen, hvis Kommissionen ikke længere mener sig i stand til at kunne stole på den revision, som certificeringsorganet udfører.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik generel indstilling.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er det ledende udvalg.

Landbrugsudvalgets udtalelse

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 8. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse til forslaget til den horisontale forordning.

Generelt støtter udvalget den performancebaserede tilgang. Udtalelsen indeholder desuden forslag om, at der uden for landbrugsbudgettet skal afsættes 400 mio. € til krisereserven i 2021. Herefter skal der årligt tages højde for beløbet ved fastlæggelsen af det årlige budget. Hvis det er nødvendigt, kan der suppleres med uforbrugte midler og formålsbestemte indtægter i løbet af budgetåret. Der skal dog minimum afsættes 400 mio. € til reserven årligt. I alt kan reserven maksimalt udgøre 1,5 mia. €. Det understreges, at finansiel disciplin kan anvendes som en sidste mulighed til at øge krisereserven. Udvalget ønsker videre, at der skal være en bundgrænse på 2.000 € per landbruger, sådan at en eventuel anvendelse af finansiel disciplin kun omfatter landmænd, som modtager mere end 2.000 € per år. Sluttelig ønsker udvalget, at krisereserven også skal dække risikostyringsinstrumenter under forordningen om den strategiske plan.

Landbrugsudvalget mener, at Kommissionen i højere grad skal have hjemmel til at føre kontrol med medlemsstaterne, hvis der bliver konstateret alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Kommissionen kan føre udvidet overvågning med medlemsstaterne, så længe manglerne eksisterer. Udvalget tilføjer også, at medlemsstaternes kontrolsystem skal beskrives i disses strategiske planer. Herudover skal Kommissionen fortsat have mulighed for at pålægge medlemsstaterne procentvise underkendelser (såkaldte flat-rates), hvis det i forbindelse med den årlige regnskabsgodkendelse viser sig, at medlemsstaternes udgifter ikke har et tilsvarende output.

Udvalget lægger også op til, at en række eksisterende regler om medlemsstatens administrative sanktioner, herunder udelukkelse af støttemodtagerne i 3 år, skal opretholdes. Udvalget ønsker også at bibeholde en række specifikke regler om medlemsstatens inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb.

Endelig lægger udvalgets udtalelse op til, at en række regler skal gennemføres ved hjælp af delegerede retsakter i stedet for de gennemførelsesretsakter, som Kommissionen oprindeligt har foreslået. Det gælder blandt andet for regler om de handlingsplaner, som medlemsstaterne skal udarbejde, hvis de ikke i tilstrækkelig grad følger deres strategiske plan, eller hvis der er alvorlige mangler i forvaltningssystemernes funktion.

Med hensyn til konditionalitet foreslås, at såfremt støttemodtagerne ikke overholder reglerne for konditionalitet, bør støtten reduceres med 10 %. Hvis der har været tale om en bevidst handling bør det koste 15 %. Udtalelsen lægger også op til at støtte skiftet til en resultatbaseret tilgang, baseret på nationale strategiske planer, samt at afrapportering heraf til Kommissionen skal ske hvert andet år, og ikke på årlig basis som Kommissionen har foreslået.

Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag. Den videre proces i Europa-Parlamentet er stadig til drøftelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Eksempelvis vil reglerne om kontrol have administrative konsekvenser, men disse vil afhænge af de konkrete implementeringsvalg. Derudover vil forordningen have miljømæssige konsekvenser i relation til reglerne om konditionalitet, som dog primært fastlægges i forordningen om strategiske planer. Endelig vil forslaget kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser i forhold til spørgsmålet om finansiel disciplin og reglerne om landbrugsreserven.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af høringssvaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og

at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte ”konditionalitet” ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 %, og principperne for varslingssystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingssystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give støttereduktioner på mindre end 3 %. Hertil skal det bemærkes, at udviklingen i Europa-Parlamentet på dette område ifølge Landbrug & Fødevarer er meget bekymrende. Europa-Parlamentet lægger op til en støttereduktion på minimum 10 % ved overtrædelse af konditionalitetskrav. Dette vil på ingen måde være proportionalt i forhold til de overtrædelser, der typisk vil være tale om, og som ofte er af mindre – og bagatelagtig karakter.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier, herunder anvendelsen af satellitbilleder til kontrol af forskellige støtteordninger, til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Det skal sikre landmændene åbenlyse fordele og forenklinger – både her og nu og på længere sigt. Det gælder ikke mindst i form af bortfald af datofrister, højere bagatelgrænser m.v. I forhold til kontrol med krydsoverensstemmelse, skal det sikres, at monitorering ikke fører til, at den nuværende KO-kontrol på 1 % af bedrifterne øges til en større andel.

På længere sigt skal monitorering sikre at sanktionsniveauet sænkes markant. Udfordringen med den geospatiale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 % screening og dermed reelt på længere sigt 100 % fysisk kontrol. Det skal sikres, at retssikkerheds- og forvaltningsmæssige problemstillinger iagttages på behørig vis. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroniske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reableres ved at anvende finansiell disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Senest har Landbrug & Fødevarer bemærket, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Det er meget positivt, at der nu lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det ifølge Landbrug & Fødevarer være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform.

Økologisk Landsforening lægger stor vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bliver en start på at afvikle passiv indkomststøtte med betaling for fælles goder. I den sammenhæng ser Økologisk Landsforening eco-schemes som et vigtigt nyt tiltag. Derfor bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsete søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening forudser, at det økologiske arealtilskud fremover skal udformes som en eco-scheme ordning. Det vil imidlertid være stærkt problematisk, hvis en manglende meromlægning kan betyde, at Danmark får en permanent reduktion, på grund af, at der ikke kommer den meromlægning, som der var budgetteret med. Tilsvarende er der behov for at kunne handle på en større omlægning, end der var forudset ved at lave tilpasninger med overførsel fra andre ordninger samt nationale midler.

Der lægges i forslaget op til en øget satellitovervågning. Det kan have flere fordele ifølge Økologisk Landsforening, men landmandens retssikkerhed skal være sikret. Det er nødvendigt at sikre adgang til rekvireret kontrol, og det er nødvendigt at arbejde med bagatelgrænser.

Økologisk Landsforening er forbeholden overfor prioriteringen af midler til at håndtere krisesituationer. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust over for klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige over for tørke og over for tunge regnfald og storme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Mange medlemsstater er kritiske over for den foreslåede budgetreduktion og ønsker en fastholdelse af niveauet for landbrugsbudgettet. Mange central- og østeuropæiske medlemsstater ønsker en mere vidtgående omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, mens andre medlemsstater er imod omfordelingen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteloft (capping) og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange

medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugerne betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Medlemsstaterne er generelt positive over for formandskabets reviderede tekstforslag og mener, at det udgør et godt grundlag for de videre drøftelser. Medlemsstaterne finder dog, at der fortsat er mange udeståender på den grønne arkitektur og performancerammen, særligt i relation til enhedsomkostninger for investeringsstøtte. Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til konditionaliteten, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder for en forudsigelighed i administrationen af den resultatbaserede tilgang, hvor kriterier for godkendelse af planer og resultater er klare og tager højde for blandt andet naturlige udsving i landbrugsdriften.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Regeringen støtter, at ubrugte midler i landbrugsreserven fremover overføres til det efterfølgende år, da det giver en betydelig forenkling. Regeringen arbejder for, at landbrugsreserven finansieres af alle landmænd, der kan modtage midler fra landbrugsreserven. Regeringen ønsker endvidere et loft for reservens størrelse.

Endvidere arbejder regeringen for en forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer og en mere omkostningseffektiv kontrol.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
KOM (2018) 394

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-2027, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik generel indstilling.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-2027.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik generel indstilling.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for

frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle. Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordningen med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutioner (eksportstøtte). Kommissionen foreslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles markedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsretigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitus vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere foreslås Kommissionen bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin. Endvidere har det tidligere østrigske og nuværende rumænske formandskab efter opfordringer fra en række delegationer foreslået en obligatorisk mærkning af vin med nærings-indhold og ingrediensliste.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter udenfor Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Formandskabets ændringsforslag

Det østrigske, det rumænske og senest det finske formandskab har udarbejdet reviderede udgaver af forslaget til brug for den videre forhandling. På vinområdet genindfører formandskabet blandt andet forbuddet mod anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået ophævet, og det foreslås, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, hvor det dog er muligt, at næringsindhold kun angives som energiindhold og oplysninger om ingredienslisten kan gives ved link til elektroniske medier. Det foreslås desuden, at det i olivenoliesektoren vil være muligt for et producentmedlemsland at kunne fastsætte handelsnormer med henblik på at stabilisere markedet. En sådan regel findes allerede for vin.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2020, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på generel indstilling.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 1. april 2019 stemt om udvalgets samlede udtalelse til forslaget til den horisontale forordning.

I ændringsforslaget foreslås udvidede muligheder for offentlig intervention, som skal omfatte flere sektorer herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker og at grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses, justeres i forhold til inflation. Det foreslås også, at ris bliver omfattet af støtte til privat oplagring. Ordningen for plantningsrettigheder for vin foreslås forlænget til 2050 i stedet for som nu til 2030. Det foreslås videre, at der etableres handelsnormer for oksekød, fårekød, svinekød, ris og honning samt for mælk og mejeriprodukter. Dertil, at dyrevelfærd også kan indgå som et krav omfattet af handelsnormerne. Derudover ønskes det, at producentorganisationer mv. kan regulere udbuddet af alle produkter med beskyttet geografisk oprindelse og ikke kun ost, vin og skinke. Det foreslås desuden, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, der kan være en henvisning til en hjemmeside eller lignende, hvor ingredienslisten fremgår. Endvidere er Udvalget imod at tillade anvendelse af 6 sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået tilladt.

Endvidere ønsker man at styrke landmændenes position i fødevarekæden blandt andet via styrket samarbejde inden for sektorerne. Desuden ønsker Udvalget at landbrugsvarer fra tredjelande kun må indføres, hvis de opfylder de samme krav, som dem der stilles til EU's egen produktion. Endelig foreslås det, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen. Der ønskes i den forbindelse mulighed for, at produktionsbegrænsning kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt. Ligeledes ønskes det, at Kommissionen for perioden 2021-2027 udarbejder en aktionsplan for håndtering af kriser. Endelig foreslår Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, at plantebaserede produkter ikke må bære betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" m.fl. Udvalget ønsker en klarere definition af, hvad der er henholdsvis kød- eller plantebaserede produkter.

Landbrugsudvalget i det nye Europa-Parlament har besluttet at arbejde videre med udgangspunkt i udtalelsen fra det tidligere udvalg, men med mulighed for at stille ændringsforslag.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes ikke at få erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser ud over de statsfinansielle. Der forventes heller ikke konsekvenser for udmøntningen af EU's budget bortset fra budgetrammen til uddeling i uddannelsesinstitutioner, og der forventes heller ikke konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Statsfinansielle konsekvenser

Den samlede årlige budgetramme til uddeling i uddannelsesinstitutioner af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter er reduceret fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 % til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 % til skolefrugt og 40 % til skolemælk. Danmark er tildelt 1,46 mio. € til skolemælk og 1,80 mio. € til skolefrugt i perioden 2014-2020. Danmarks budgettildeling er uændret i perioden 2021-2027. Det er muligt, hvert år at omfordele midler fra et eller flere medlemsstater, der ikke udnytter deres budgettildelinger fuldt ud. Da UK ikke uddeler skolefrugt betyder det, at der i indeværende periode kunne uddeles ca. 19 mio. € til de øvrige medlemsstater. Disse midler vil fremover falde bort og det forventes derfor, at der vil være færre uudnyttede midler at fordele. For Danmark indebærer det fremadrettet, at den mulige tildeling vil falde fra op til ca. 4,0 mio. € ud fra tal fra 2017/2018 til den forordningsbestemte budgettildeling på 3,2 mio. €.

Med forslaget nedsættes støtten til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt støtten til de Ægæiske Øer på lige fod med øvrige dele af budgettet med 3,9 % ved sammenligning af 2020 og 2021.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringsvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres i Kommissionens forslag, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslagets øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportrestitution en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af landbrugseksportstøtte, og Landbrug og Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at det sikres, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til sikkerhedsnettets bestemmelser for mejeriprodukter bakker Landbrug & Fødevarer op om de eksisterende ordninger for intervention og privatoplagring. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at det under perioder med ubalance imellem priserne på smør og skummetmælkspulver skal være muligt for Kommissionen at basere opkøbsprisen på en kombination af skummetmælkspulver og smør. Dette med henblik på at sikre, at sikkerhedsnettet fungerer effektivt i perioder, hvor der er behov for at lægge en bund i markedet, og samtidigt at sikkerhedsnettet ikke aktiveres i perioder, hvor der ikke er brug for det.

Landbrug & Fødevarer støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om at give mulighed for opkøb til intervention for grise- og fjerkrækød set i lyset af Brexit og truende husdyrsygdomme såsom afrikansk svinepest og ved udbrud af fugleinfluenza. I tilfælde af at det ikke lykkes at forhandle en handelsaftale på plads mellem EU og Storbritannien, eller et stort sygdomsudbrud, vil opkøb til intervention kunne lægge en bund i markedet for henholdsvis grise- og fjerkrækød. Som det gælder for opkøb af mejeriprodukter, bør Kommissionen have beføjelser til stramt at styre interventionsmekanismen, således der ikke skabes mulighed for spekulation til produktion til interventionsopkøb.

Det bemærkes videre, at Landbrug & Fødevarer ikke støtter udvidelse af muligheden for udbudsregulering. Ligeledes skal krisebestemmelserne ikke udvides til, at finansiere frivillig reduktion af produktionen. Der skal således ikke være mulighed for obligatorisk produktionsbegrænsning, da det til stadighed selv bør være markedet, der regulerer. Således er Landbrug & Fødevarer meget uenige med Europa-Parlamentets landbrugsudvalg på dette punkt.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at ”kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme”, idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Landbrug & Fødevarer støtter ikke Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer.

Rammen for ordningerne for skolemælk og skolefrugt forventes fuldt udnyttet fra dansk side i 2019 ifølge Landbrug & Fødevarer. Det er derfor særdeles problematisk, at det danske budget for ordningen forventes reduceret med 0,8 mio. € fra 2021 i forbindelse med Storbritanniens forventelige udtræden af EU. Landbrug & Fødevarer, Mejeriforeningen og Dansk Gartneri ønsker som minimum budgettet fastholdt i den næste budgetperiode, da ordningen er til stor gavn for børn og unges forbrug af sunde og næringsrige mælkeprodukter og for deres indtag af frugt og grønt. Ordningerne sikrer, at børn og unge fra de er helt små får adgang til sunde produkter i skolerne og som leder til vaner de kan føre med sig frem i livet”

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en markant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 % af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

De Samvirkende Købmænd er imod Europa-Parlamentets forslag om at etablere handelsnormer for oksekød, svinekød, mælk og mejeriprodukter. De Samvirkende Købmænd bemærker, at de handelsnormer man kender fra andre varegrupper kun er til besvær – særligt hvis handelsnormerne eksempelvis indeholder mærkningsregler, som ikke er koordineret med de horisontale mærkningsregler. De Samvirkende Købmænd finder ikke, at der er behov for mere lovgivning på området, og at de nævnte varegrupper allerede er omfattet af meget detaljeret lovgivning, herunder også mærkningsregler.

Dansk Erhverv kan umiddelbart ikke støtte Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer. Danske virksomheder er ifølge Dansk Erhverv ofte udfordret af forskellige krav i diverse handelsnormer, og støtter som udgangspunkt derfor ikke flere handelsnormer. På nuværende tidspunkt foregår der et stort evalueringsarbejde med de allerede eksisterende handelsnormer. Evalueringen skal udmønte sig i en rapport. Dansk Erhverv henstiller til, at man først tager stilling til eventuelle nye handelsnormer når rapporten om evaluering af de nuværende ligger færdig.

Plantebranchen ønsker lige og fair konkurrence mellem animalske fødevarer og plantebaserede fødevarer uden favorisering af nogle af produkterne. Plantebranchen tager afstand fra at betegnelser som for eksempel "Plantefars", "Veggie bøffer", "Vegofars" eller "Dild-dellen" skulle kunne vildlede forbrugeren til at tro, at produkterne indeholder kød. Tværtimod ønsker branchens aktører med disse betegnelser netop at adskille de plantebaserede fødevarer fra de animalske. "Plantefars" og "Frugtkød" er optaget i den danske ordbog. Termen "frugtkød" er desuden en almindelig betegnelse for den bløde, spiselige del af visse frugter og grøntsager, ikke bare i Danmark, men også i andre europæiske lande.

Der er ifølge Plantebranchen behov for lige og fair konkurrencemuligheder mellem alle fødevarerproducenter – de animalske som de plantebaserede - og det kan kun ske ved, at alle producenter er underlagt fuldstændig de samme regler. Disse regler er allerede fastsat i blandt andet de generelle krav om fair oplysningspraksis i fødevarerinformationsforordningen, som blandt andet indeholder forbud mod vildledning mht. fødevarens beskaffenhed, art, identitet og sammensætning mv. Der er således på ingen måde behov for nye anakronistiske EU-regler, som i sidste ende også vil være til skade for udvikling og nytænkning for de animalske fødevarerproducenter. Såfremt landbrugsudvalgets forslag måtte blive vedtaget, vil det få betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser for Plantebranchens medlemmer i forhold til mulighederne for at kunne afsætte plantebaserede fødevarer. Skulle forslaget blive vedtaget, vil der derfor være behov for indførelse af en liste over nationale undtagelser på samme måde som det gælder for mælkeprodukter i henhold til bilag VII, del III om Mælk og mejeriprodukter i den fælles forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013. Plantebranchen kan samlet set ikke kraftigt nok understrege sin modstand imod dette forslag.

Vedrørende skolemælksordningen foreslår Plantebranchen, at man ligestiller mælk fremkommet ved normal yversekretion med plantebaserede drikke baseret på eksempelvis havre. Disse drikke er langt mere klimaansvarlige at fremstille. Produkterne har desuden den fordel ifølge Plantebranchen, at de kan indtages af personer med mælkeallergi. Plantebranchen finder det ret og rimeligt at give forældre og børn i skoler og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v. mulighed for at kunne vælge plantebaserede drikke på lige fod med mælk fremkommet ved normal yversekretion. Undersøgelser og diverse

aktive tiltag som "skolestrejke for klimaet" osv. viser desuden ifølge Plantebranchen, at ikke mindst den yngre generation ønsker at leve mere klimaansvarligt, hvilket ønske den nuværende skolemælksordning ikke imødekommer. En efterspørgsel på plantebaserede drikke i skolerne vil desuden bidrage til landbrugets omstilling til klimaansvarlig fødevarerproduktion, ligesom valgmuligheden vil medvirke til at øge unge menneskers interesse for klimaansvarlige fødevarer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive, men nogle medlemsstater er afvisende overfor, at budgettet for skoleordningerne nedsættes med den britiske andel, idet de ønsker den del, som Storbritannien ikke udnytter for indeværende, bliver fordelt mellem de øvrige medlemsstater. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Andre medlemsstater ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prismiveauer for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion. Endelig har visse medlemsstater på linje med forslag fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg foreslået, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste, men at oplysningerne i ingredienslisten kan gives off-label for eksempel ved link til en hjemmeside, hvor oplysningerne er tilgængelige.

Der synes fortsat at være et flertal for at opretholde forbuddet mod visse sorter til vinproduktion, mens der formodentlig vil være accept af, at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Flere medlemsstater har bemærket, at man fortsat finder behov for videre drøftelse af den fælles markedsordning. Det gælder blandt andet muligheden for at reagere hurtigt med støtteforanstaltninger i krisesituationer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 % af EU's BNI.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. I den sammenhæng støtter regeringen fuldt ud en afskaffelse af eksportstøtte, og ser gerne øget markedsorientering af intervention, som bidrager til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på kompensation og støtte til den enkelte landbruger, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er positiv over for forslaget i relation til vinsektoren og arbejder således for, at reglerne på vinområdet liberaliseres, så det i højere grad er op til producenterne at træffe beslutning om, hvilke sorter de ønsker at anvende.

Regeringen er ligeledes positiv over for ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser, men finder, at reglerne om transit bør svare til reglerne i forordning nr. 2017/1001 om EU varemærker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.